

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΣ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

15 ΙΟΥΛΙΟΥ 1949

ΑΡΙΘ. 15

ΤΑ ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΗΡΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ

Παναγιώτατε και Θεϊότατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης και Οἰκουμενικῆ Πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ Σεβασμιώτατε και περισπούδατε ἀδελφεῖ και συλλειτουργεῖ Κύριε Ἀθηναγόρα, τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Τοῦ Κυρίου τῆς ζωῆς και τοῦ θανάτου εἰς Ἐαυτόν, κατὰ τὰς ἀνεξιχνίαστους Αὐτοῦ βουλὰς, μετακαλεσαμένου ἐν ἡλικίας ἔτι ἀκμῇ τὸν Προκαθήμενον τῆς ἐν Ἑλλάδι ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας, ἐπὶ ἐννεαετίαν που ἐν ζήλῳ πολλῶν θεαρέτως προστάντα αὐτῆς, κυρὸν Δαμασκηνόν, ἀριστα μὲν ἀπὸ τε παρασκευῆς και πείρας κατηρτισμένον διὰ τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, ἐπαινοῦν δ' οὐκ ἐλάχιστον ἐπισπασόμενον ἐφ' οἷς ὑπὲρ αὐτῆς και τοῦ ἐμπεισιτευμένου αὐτῷ ποιμνίου ἐπόνησεν, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλάδος, συνελθοῦσα κατὰ τὰ παρ' ἡμῖν νενομισμένα ἐν τῷ κανονικῷ ἐκλογῇ τοῦ διαδόχου τοῦ μακαριστοῦ αὐτῆς Προέδρου, διὰ τῆς ὑπερφουδῆς χάριτος τοῦ Παναγίου και τελεταρχικοῦ Πνεύματος ψήφῳ και δοκιμασίᾳ τῶν συγκροτουμένων αὐτῇ σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων, ἐκάλεσεν ἐμὲ τὸν ἐλάχιστον ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου διὰ μεταθέσεως ἀπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰωαννίνων ἐπὶ τὴν προεδρείαν τῆς Ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος «οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ, ὧν ἐποιήσαμεν ἡμεῖς», ἀλλὰ κατὰ τὴν δοθεῖσάν μοι δωρεάν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Ὅτιω τῶν καθ' ἡμᾶς ὑπὸ τοῦ Δομήτορος και Κυβερνήτου τῆς Ἐκκλησίας οἰκονομηθέντων, μετὰ τὰ πρὸς ἐνθρόνισιν ἡμῶν ἐν τῇ Ἀγιωτάτῃ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν ἐν ἀγαστῇ εὐταξίᾳ ἱεροπρεπῶς πάνυ συντελεσθέντα ἀναλαμβάνοντες ἀπὸ τῆς σήμερον τὴν κανονικῶς και νομίμως πιστευθεῖσαν ἡμῖν ποιμαντορίαν τῆς ὑπὸ προκατόχων προέδρων ἐν συνῆσει πολλῇ τῇ κατὰ Χριστὸν κοσμηθείσης Ἀγιωτάτης ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας, ἐξειδόμεθα οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἰδίων ἡμῶν ἀσθενῶν δυνάμεων, ἅς, ὅσον τὸ ἐφ' ἡμῖν, χάριτι Χριστοῦ, ἀχρι τοῦ νῦν ἐν ἔτεσιν ὑπερτεσσαράκοντα ἠναλώσαμεν ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς και ἡθικῆς εὐετηρίας και τῆς ἐν τῇ ἀμωμήτῳ ἡμῶν πίστει οἰκοδομῆς τοῦ ἀνὰ τὴν εὐάνδρον μὲν, διηνεκῶς δ' ὁμως και παντοιοτρόπως δοκιμαζομένην προσ-

φιλεστάτην ἡμῖν Ἡπειρον Χριστιανύμου ποιμνίου ἡμῶν, ἀλλ' ἐν τῇ πεποιθήσει ἐπὶ τὴν ἄμαχον χάριν τοῦ Παναγίου Θεοῦ αὐτῆ γάρ, «πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα και τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα», μόνῃ ἰσχύει ἐνδυναμοῦν τὴν ἡμῶν ἀσθένειαν, ἐν ἣ ἡ θεία και πανσθενουργὸς τοῦ Κυρίου δύναμις τελειοῦται. Προσεπίκουρον ὁμως ἠγούμεθα και τὴν ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν φιλάδελφον ἀρωγὴν, και τὴν ἀγάπην δέ, συμπάθειαν και συνδρομὴν τοῦ ἤδη ἐμπεισιτευμένου ἡμῖν ἐκλεκτοῦ τῆς μάνδρας τοῦ Κυρίου νέου ποιμνίου. Εἴη τοίνυν εὐλογημένον τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, τοῦ κατὰ τὸ πολὺν Αὐτοῦ ἔλεος τὴν ἡμῶν παριδόντος ἀσθένειαν και εὐδοκήσαντος γενέσθαι ἡμᾶς διάκονον τοῦ θελήματος Αὐτοῦ, ἵνα ἐν τῇ ὑπερβαλλούσῃ ἀδυναμίᾳ ἡμῶν ἐνδείξῃται τὸν ἄμετρον τῆς χάριτος Αὐτοῦ πλοῦτον.

Τὰ οὐτως δ' ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ τῇ χάριτι τοῦ Κυρίου πεπραγμένα ἄσμενοι ἤκοντες ἀναγγεῖλαι τῇ ὑμετέρᾳ Θεοφρουρῆτῳ Παναγιότητι και τῇ ὑπὸ τὴν προεδρείαν Αὐτῆς χορεία τῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων, στοιχοῦντες τοῖς ὡς ἀριστα ἐκπαλαί κατὰ τὴν ἐκ Πατέρων καλῶς κρατήσασαν τάξιν θεοοπισμένους ἐν τῷ θεοστηρίκῳ συστήματι τῶν τὴν κατὰ Ἀνατολὰς Ἀγίαν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν συγκροτουσῶν ὀρθοδόξων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, σύνισμεν ἡμᾶς αὐτοὺς τηροῦντας τὴν περὶ ἐνότητος ἐν τῇ Ἀγίᾳ Ἐκκλησίᾳ πανσέβαστον ἐντολήν τοῦ θείου αὐτῆς Δομήτορος. Ἐνθεν τοι, πιστῶς ἐχόμενοι τῆς πανσέπτου ταύτης ἐν ταῖς ἀγιωτάταις Ἐκκλησίαις ἡμῶν παραδόσεως τοῦ Γράμμασιν ἀδελφικοῖς τοῖς τῶν κατὰ τόπους ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν προεδρευόντας τὰς ἐαυτῶν κανονικὰς πνευματικὰς ἐγκαταστάσεις ἀνακοινοῦσθαι, ἵνα κἂν τούτῳ ὁ τῆς ἐν Χριστῷ ἐνότητος και ἀγάπης σύνδεσμος πρεπόντως ἐκφαίνηται και εἰς τὸ διηνεκὲς συσφίγγηται και ἐνισχύηται, πόθῳ ἀδελφικῶ προαγόμεθα ἐπιστεῖλαι τῇ σεβασμοποδῆτῳ Αὐτῆς Παναγιότητι τὰ νενομισμένα ταῦτα εἰρηνικὰ και ἐνθρονιστήρια Γράμματα, δι' ὧν, ἀνακοινοῦμενοι Αὐτῇ τὴν εἰς τὸν ἀγιώτατον Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας ἀρρητῶ τοῦ Θεοῦ ἔλπει και εὐδοκία διὰ κοινῆς ψήφου τῆς Σεβασμιωτάτης Ἱεραρχίας αὐτῆς, κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας και τοὺς παρ' ἡμῖν θεσμούς, ἐκλογὴν και κατὰ-

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὰ ἐνθρονιστήρια Γράμματα τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Σπυριδωνος.—Β. Μ. Βέλλα, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ὁ ἀοίδιμος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Δαμασκηνός καὶ ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία.—Π. Τρεμπέλα, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἡ τρίτη ἐπιδίωξις τῆς Λειτουργικῆς Κινήσεως.—Χρ. Μ. Ἐνισλαΐδου, Ἡ Γουγκλισία τῆς Κυριακῆς (Δ').—Ἐπισκόπου Ταλαντίου Βασιλείου, Ἐπιμνημόσυνος εἰς Δαμασκηνὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος.—Ἀρχιμ. Μελετίου Καρμπίνη, Μία πρωτότυπος Ἱεραποστολή. Ἱερεῖς ἐργάται ἐργοστασίων (ἀνταπόκρισις ἐκ Παρισίων).—Ἐπιστολαὶ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν»: Ἐπὶ τοῦ συνεδρίου τοῦ Amsterdam Π. Μπρατσιώτου.—Παρατήρησεων Στήλη: Ὅχι μονόπλευρος.—Δὲν θὰ παύσωμεν.—Ἦτο ἐπόμενον.—ἘΥποδεξάμενοι.—Κωνσταντῖνος Ψάχος (†).—Χρονικά.

σταῖν ἡμῶν, τὸν ἀδελφικὸν ἡμῶν ἀπενδύνομεν ἀσπαρόν καὶ χεῖρα τείνομεν κοινωνίας τῆς ἐν Χριστῷ.

Τὴν ὅπῃ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος οἰκονομηθεῖσαν ἀνάθειν εἰς τὴν ἡμῶν ταπεινότητα τῆς ὑψηλῆς ταύτης ἐντολῆς, πάντοτε βαρείας διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν, σύνισμεν ἀπέριωρα πολυμοχθοτέρα κατὰ τοὺς νῦν μάλιστα παγγαλέπους καιροὺς, ὅτε τοῦ ἀρχεκάκου θηρός αἱ πολυμήχανοι ἐπήρειαί πολλὰς καὶ ἀνηκέστους τὰς κακότητας, μονονουχὶ δ' ἀτέρμονα τὸν δλεθρον, ἐμηχανεύσαντο κατὰ τοῦ περιουσίου τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας λαοῦ. Ἀσπρότως ὁμως πεποιδότις ἐπὶ τὴν θείαν Πρόνοιαν καὶ τὸ ἄμετρον τοῦ Κυρίου ἔλεος, γινώσκομεν διὸ θανατῶν καὶ ζωογονῶν, ὁ κατάγων εἰς Ἄδου καὶ ἀνάγων, οὐκ ἀπώσατο ἡμᾶς εἰς τέλος, οὐδ' ἀπέστησε τὸ ἔλεος Αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν, ἀλλὰ διὰ τὸ ἅγιον Αὐτοῦ ὄνομα, ὡς ἔκπαλαι κατὰ καιροὺς ἐποίησε μεθ' ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιείκειαν Αὐτοῦ καὶ ἀνέστησεν ἐκ σποδοῦ καὶ ἀνήγαγεν ἐκ φθορᾶς τὸν πολυκλεῆ καὶ παλαιετῆ λαὸν ἡμῶν, οὕτω καὶ ἀθῆτις προβιβᾶσει αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἡγιασμένην φάλαγγα τῶν στρατευομένων ἁγίων Αὐτοῦ Ἐκκλησιῶν, ἵνα πανταχοῦ τοῦ εὐλογημένου ἡμῶν Γένους φωτοβολῆ ἀσβέστως «τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας» καὶ καταδεικνύη «ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος Αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ», προάγων καὶ αὐξάνων «ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ».

Εὐκαιρον δ' ἐπὶ τούτοις ἡγοῦμεθα παρασχεῖν ταῖς Ἀγιωτάταις τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαις τὴν διαβεβαίωσιν, ὅτι, περὶ πλείστον ποιούμενοι τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πράξεως, ἀκλονήτως σπονδάσομεν τηρεῖν τὴν ἀκριβείαν μὲν ἐν τοῖς ἱεροῖς κανόσι, τὴν ἀκραιότητα δ' ἐν τοῖς ἀμοιμήτοις τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας δόγμασι καὶ τὴν εὐσάθειαν ἐν τῇ πίστει, καθ' ἣ μὲν περὶ τούτων διαλαμβάνουσιν αἱ τὸν λόγον καὶ τὰ ἔργα τοῦ Κυρίου ἐμφαίνουσαι ἄγιοι Γραφαί, οἱ θεοὶ δὲ παρέδωκαν Ἀπόστολοι, αἱ πνευματέμφοροι Οἰκουμενικαὶ καὶ αἱ μεγάλαὶ Τοπικαὶ ἐδέσπισαν Σύνοδοι, ἡρμήνευσαν δέ, ἀνέπτυξαν καὶ ἐδίδαξαν οἱ μεγάλοι Πατέρες καὶ Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ τὴν ἐν τῇ θεῷ δὲ λατρεία τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας πα-

ραδοθεῖσαν ἡμῖν ἐνότητα, ὡς καὶ τὴν διὰ τῆς πυκνῆς ἀμοιβαίας ἐκκλησιαστικῆς ἐν ἀγάπῃ πολλῇ κοινωνίας διαδηλουμένην, καθηκόντως πᾶσαν καταβαλοῦμεν σπουδὴν διακρατεῖν καὶ αὐξάνειν.

Παρακαλοῦντες δ' ἀδελφικῶς τὴν γερασμοιότητα Αὐτῆς Παναγιότητα ὅπως μὴ παύσῃται λόγῳ τε καὶ ἔργῳ καὶ γράμμασι συναντιλαμβανομένη τῇ καθ' ἡμᾶς ἐν δοκιμασίαις τελοῦσῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν ταῖς ἰλασθησίαις Αὐτῆς ἐντενδύσειν εὐχομένη εἰς ἰκάνωσιν καὶ ἐνίσχυσιν ἡμῶν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἀνατεθείσης ἡμῖν εἴπερ ποτὲ βαρείας ἐντολῆς, ἦν κατὰ τὰς ἐκτάκτους ταύτας σιγμὰς τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων ἐθαρορήσαμεν ἀναλαβεῖν, ἀξιούμεν μὲν μεταδοθῆναι τὰς ἀδελφικὰς ἡμῶν προσρήσεις καὶ τοῖς συγκροτοῦσι τὴν περὶ τὴν Ὑμετέραν ἀγάπην Ἀγλίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον ἀγαπητοῖς ἐν Χριστῷ ἀδελφοῖς Πανιερωτάτοις Ἀρχιερεῶσιν, αἰτούμενοι δὲ παρὰ Κυρίου «ἐν ἐπιγνώσει τοῦ θεοῦ θελήματος ἐν πάση σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῆ» ποιμαίνειν ἄκρι γήραος πολιωτάτου ἅμα καὶ τιμωτάτου τὸν ἐγκεχειρισμένον Αὐτῇ περιούσιον λαόν, δαψιλεῖς ἀείποτε εὐχόμεθα τὰς ἄνωθεν δωρεὰς καὶ χάριτας τῷ καθ' ἕνα περὶ Ὑμᾶς εὐσεβεῖ πληρώματι, καὶ ἐκ μέσης εὐχόμεθα ψυχῆς ὑγιαίνειν καὶ ἄμφω καὶ εὐημερεῖν ἐν εὐθυμίᾳ ἔργων οἰωτριωδῶν εἰς δόξαν τοῦ ἐν Τριᾷδι ὑμνουμένου Θεοῦ ἡμῶν. Πρόφρονι δὲ πόθῳ ἐν φιλήματι ἀγ' ὡ ἀδελφικῶς Αὐτὴν κατασπαζόμενοι, διατελοῦμεν

τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης καὶ ἱαν περισπουδάστου ἡμῖν Παναγιότητος ἀδελφός ἐν Χριστῷ καὶ συλλειτουργός

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ἀθήνησι
μηνὸς Ἰουνίου κβ'
σωτηρίου ἔτους α ρ μθ'

Ὅμοια Γράμματα διεβιβᾶσθησαν καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς Μακαριωτάτους Πατριάρχας καὶ Προέδρους τῶν ἀυτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

Ο ΑΟΙΔΙΜΟΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ ΚΑΙ Η ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

Ὅσον θὰ παρέρχεται ὁ χρόνος, τόσοσιν τὸ κενόν, τὸ ὁποῖον ἐδημιούργησεν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ζωῇ ὁ θάνατος τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Δαμασκηνοῦ θὰ γίνεται αἰσθητότερον. Ὁ ἀοίδιμος ἐκεῖνος Πρωδιεάρχης δὲν ἦτο μία συνήθης μορφή, ἡ ὁποία παρέρχεται ἀπλῶς ἐκ τῆς ἱστορίας, ἀλλὰ ἔντονος καὶ ζωηρά, ἐνεργὸς φύσις, ὑπέροχος προσωπικότης, πεπρωκισμένη μὲ πολλὰ φυσικά καὶ ἐπίκτητα προσόντα. Εἰς τὰ ὀλίγα μὲν, ἀλλὰ πυκνὰ εἰς δρᾶσιν καὶ γεγονότα ἔτη τῆς Ἀρχιερωσύνης του, ἀφῆσε ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἐθνους σημεῖα ἀνεξίτηλα τῆς διαβάσεώς του, τὰ ὁποῖα ὡς φωτεινοὶ φάροι θὰ δεκνύουν τὸν δρόμον τὸν εὐθὺν εἰς τοὺς ἐπιγιγνομένους. Δὲν εἶναι σκοπὸς τοῦ παρόντος ἀρθρου νὰ σκιαγραφῆσῃ τὸν ὄρατον τὴν ψυχὴν, τὸν μέγαν τὸ φρόνημα, τὸν βαθὺν τὴν σκέψιν, τὸν δξύνουν τὴν κρίσιν, τὸ θαυμαστὸν κατὰ τὴν

δραῖσιν, τὸν ἀκάματον κατὰ τὴν ἐργασίαν, τὸν ἀπαράμιλλον δεξιότηχην χειριστὴν τῶν ἀκανθωδεστέρων προβλημάτων ἐκείνον Πρωθιεράρχην. Τοιαῦται προσωπικότητες δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κλεισθοῦν μέσα εἰς τὰ ὄρια ἑνὸς ἀρθροιδίου. Σκοπός μου εἶναι νὰ σύρω ὀλίγας μόνον γραμμὰς ἐπὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ συντελεσθείσης ἐργασίας ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ.

Ἐπεὶ πάντα ἄλλον τομέα τῆς ἐκκλ. δράσεως ἢ Ἀποστολικῆ Διακονία θὰ αἰσθανθῆ βαθύτερον τὸ μέγα κενόν, τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ ὁ θάνατος τοῦ Δαμασκηνοῦ, διότι ἡ Ἀποστολικῆ Διακονία ἐν τῇ νῆα αὐτῆς ἀναδιοργανώσῃ ἀπὸ διετίας καὶ πλέον εἶναι ἔργον αὐτοῦ καὶ ὅλη ἡ σημειωθεῖσα κίνησις καὶ ἐργασία ὑπ' αὐτοῦ ἐνεπνέετο καὶ κατηρθύνετο καὶ μὲ τὴν ὁλόψυχον καὶ ἀμέριστον αὐτοῦ θερμὴν ὑποστήριξιν προήγετο.

Ὅτε ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος Δαμασκηνὸς ἤσυχασε πλέον ἐκ τῶν δεινῶν τῆς κατοχῆς, τὰ ὁποῖα ἐπέκρωτο νὰ συγκλονίσουν ἐκ βάθρων τὴν ὑγείαν του, καὶ ἀπέθεσε τὸν φόρτον τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἀντιβασιλείας, ἀπεδόθη πλέον ὁλοψύχως εἰς τὴν τακτοποίησιν τῶν ἐκκλ. πραγμάτων. Ὁξύνους ὡς ἦτο, μὲ τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν ὁριθὴν κρίσιν, διέγνωσε ὀρθῶς, ὅτι ὑπὲρ πάντας τοὺς ὑφισταμένους Ἐκκλ. Ὄργανισμοὺς ἢ Ἀποστολικῆ Διακονία εἶναι κεφαλαιώδους διὰ τὴν Ἐκκλησίαν σημασίας ὡς μέλλουσα νὰ συστηματοποιήσῃ, συγκεντρώσῃ καὶ κατευθύνῃ τὴν ὅλην πνευματικὴν κίνησιν καὶ δραῖσιν, ἀποβαίνουσα οὕτως ἢ ἔκφανσις, ἢ ζωὴ αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπὸ τὴν πίστιν του ταύτην ἐξεκίνησε τὸν Ἀπρίλιον 1947 διὰ νὰ ζωντανέυσῃ, νὰ ἐπιφέρῃ κυριολεκτικῶς τὴν νεκρανάστασιν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἢ ὁποῖα τύποις μὲν ὑφίστατο, ἦτο ὅμως νεκρὰ ἀπὸ ἐτῶν. Καὶ ἔδωκεν ὁ ἀείμνηστος ἐκεῖνος Πρωθιεράρχης ὅλην του τὴν δύναμι, ὅλην του τὴν ψυχὴν, ὅλον του τὸν ἐνθουσιασμόν τῆς μεγάλης του καρδιάς διὰ τὴν εὐδόωσιν τοῦ ἀναληφθέντος ἔργου. Ὅλοι οἱ ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ ἐνθυμούμεθα μετὰ συγκινήσεως ὁποῖους κόπους κατέβαλλε διὰ τὴν εὐδόωσιν τοῦ ἔργου, παρακολουθῶν αὐτὸ ἐκ τοῦ σύνεγγυς. Ἀπὸ κἀνὲν τῶν συχνῶν, μακρῶν καὶ ἔξαντλητικῶν Συμβουλίων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας δὲν ἔλειψε μέχρι τῆς ἀσθενείας του, ψυχὴ καὶ πνοὴ αὐτὸς τῶν πάντων ὑπάρχων. Ἄλλ' οὐδεὶς ἄλλιον ἐμοῦ, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς μου, εἶναι δυνατόν νὰ μαρτυρήσῃ τὸ τί ὀφείλει ἢ Ἀποστολικῆ Διακονία εἰς αὐτόν. Αἱ συχναὶ αὐτοῦ συνεργασίαι μοῦ ἔδιδον οὐ μόνον τὴν δυνατότητα νὰ καταμανθάνω καθ' ἡμέραν πληρέστερον καὶ νὰ θαυμάζω τὸν πνευματικὸν ἐκείνον ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ τὸ μέτρον τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ καὶ τῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν ἀπέδιδε εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν. Ἄπειρος ἐγὼ καθ' ἀρχάς, ἀντικρύζων τὰ τεράστια προβλήματα, τὰ ὁποῖα καθ' ἡμέραν περισσότερα παρουσιάζοντο ἕνεκα τῆς εὐρύτητος, τὴν ὁποίαν γοργῶς προσελάμβανε ἢ Ἀποστολικῆ Διακονία, πολλάκις ἐξεδήλουν δισταγμούς, ἀμφιβολίας καὶ μὲ τοιαῦτα συναισθήματα μετέβαινον πρὸς συνεργασίαν μετ' αὐτοῦ. Ἄλλ' ἤρκει

ἢ ἐπικοινωνία μετὰ τῆς μεγάλης του ψυχῆς, ἢ ὁποῖα ἐπίστευεν εἰς τὸ ἀναληφθὲν ἔργον, οὐ μόνον νὰ ἐξουδετερωθοῦν οἱ δισταγμοί, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξέλθω ἐκ τοῦ γραφείου τοῦ ἄλλος τελείως ἄνθρωπος, μὲ ἀναγεννημένον τὸ φρόνημα, μὲ ἀναπτρωμένους τὰς ἐλπίδας, μὲ τονισμένην τὴν πίστιν.

Εἶχε κάτι τι τὸ ἐπιβλητικόν, κάτι τι τὸ μαγευτικόν, ὅταν διηρμήνευε τὰς σκέψεις του, ποῦ τὸ ἔχουν μόνον αἱ μεγάλαι προσωπικότητες. Εὐρύς, ὡς εἶπον, τὴν σκέψιν, ἀντιληφθεὶς καλῶς τὸν προορισμὸν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, κατέστρωε πρόγραμμα εὐρὺ δράσεως καὶ ἔπλεκε περὶ τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν τὰ ὠραιότερα ὄνειρα. Ὅταν περὶ αὐτῶν μοῦ ὠμίλει, ἢ ὄψις του ἐλάμβανε τὴν ἔκφανσιν τῆς ἐξαυλώσεως καὶ ἡ φωνὴ του ἔπαιρνε τὸν τόνον μᾶς ἀπὸ συγκινήσιν παλλομένης καρδιάς. Πολλάκις μοῦ διέκοπτε ἀποτόμως τὴν ὁμιλίαν διὰ νὰ μεταβῆ ἐπ' ὀλίγα λεπτά εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον, διὰ ν' ἀποφυγῇ τὴν βαθυτέραν συγκίνησιν. Πολλάκις ἐδήλωσεν ὅτι εἰς οὐδὲν ἄλλο Συμβούλιον μεταβαίνει μὲ τόσην χαρὰν, ὅσην εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, διότι ἐκεῖ ἔλεγε πρόκειται περὶ τῆς ζωῆς αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ πίστις του εἰς τὸ ἔργον ἐστερέωσε τὰ πρῶτα βήματα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ὅταν οἱ πάντες ἐδυσπίστουν καὶ οἱ πάντες ἀμφέβαλλον. Καὶ ὅταν ἡ Ἀποστ. Διακονία ἤρχισε ν' ἀποδίδῃ τοὺς πρώτους καρπούς καὶ ἐφαίνετο τὸ ἔργον στερεοῦμένον πως, τότε ἡ πίστις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐκείνου ἔγινε βράχος, τότε ὁ ἐνθουσιασμός του ἐκεῖνος ἔγινε ζῆλος, ποῦ τὸν κατέτρωγε κάθε ἡμέραν, τότε ἀγκάλιασε σφικτὰ τὸ ὅλον ἔργον.

Ἐνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερά του ἔργα ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ εἶναι ἡ ἴδρυσις τῆς μοναδικῆς εἰς τὸ εἶδος τῆς Σχολῆς Ἱεροκηρύκων, Ἐξομολόγων, Κατηχητῶν, εἰς ἣν ἀπέδιδε μεγίστην σημασίαν, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἀκριβῶς ἔσπευσε νὰ στεγάσῃ τὴν σχολήν, παρὰ τὰς ἀντιζηότητας τῶν σημερινῶν περιστάσεων, εἰς τὰ ἡμιτύπεια τῆς Μονῆς Πετράκη. Ὅλοι ἐνθυμοῦνται τὸν αἰοίδιμον Ἀρχιεπίσκοπον παρακολουθοῦντα ἐπιμελῶς τὰ πρῶτα μαθήματα τῆς Σχολῆς, ὅταν αὐτὴ ἐλειτούργησε τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 1947—48 ὡς ἑξωτερικὴ Σχολὴ εἰς τὸ μέγαρον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Τὸ σχέδιόν του ἦτο νὰ καταστήσῃ αὐτὴν Σχολὴν διορθόδοξον, διὸ καὶ παρὰ τὸ περιορισμένον τοῦ χώρου εἶχεν ἀρχίσει νὰ καλῆ ὑποτρόφους ἐκ τῶν Ὀρθοδόξων Πατριαρχείων. Πολλάκις μοῦ ἐτόνισεν, οἷον ἐπροαιθανόμενος τὸ πρόωρον τέλος του, τὸ καθῆκει, τὸ ὁποῖον ἔχομεν νὰ συντηρήσωμεν καὶ προαγάγωμεν τὴν Σχολήν. Ὁ ἴδιος διὰ νόμου, δημοσιευθέντος μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου του, ἐφρόντισε νὰ διασφαλίσῃ ὠρισμένα προνόμια τῶν ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς.

Ἐνα ἄλλο σημαντικώτατον ἦτο ἡ ἴδρυσις τοῦ θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου, τῶν φοιτητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς. Ἐνα ὄνειρον παλαιὸν τῆς Ἐκκλησίας ἐπραγματοποιεῖτο τώρα. Δὲν διέφευγε τὸν γόνυ τοῦ αἰοίδιμου Ἱεράρχου ἢ σπουδαιότης τοῦ ἔργου τούτου μέσα εἰς τὸ πλαισίον τῆς ὅλης προσπαθείας

ὑπὲρ τῆς μορφώσεως τοῦ κλήρου. Ἐθλίβετο ζωηρῶς, διότι ἔνεκα τῆς ἐξακολουθούσης κατοχῆς ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τοῦ ἐν τῇ Μονῇ Πετράκη ἰδρυθέντος μεγάλου μικρὸν ἀριθμὸν φοιτητῶν ἠδυνήθη νὰ περιλάβῃ τὸ Θεολογικὸν Οἰκοτροφεῖον. Καὶ ἐδῶ ἐσχεδίαζε νὰ καλέσῃ κληρικούς ἀπὸ τὰ ὀρθόδοξα Πατριαρχεῖα καὶ τὰς συγγενεῖς ἀνατολικὰς Ἐκκλησίας πρὸς μόρφωσιν καὶ ἐκμάθησιν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης.

Ἰδιαιτέραν προσοχὴν ἔδωκεν εἰς τὴν νεολαίαν. Ἦτο ὁ τομεύς, πρὸ τὸν ἀπησχόλει ζωηρῶς. Ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν αὐτοῦ τὸ πρῶτον ἡ ἐπίσημος Ἐκκλησία ἤρχισε σοβαρῶς νὰ ἀντικρῦξῃ τὸ ὄλον πρόβλημα τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων μετὰ μίαν εὐρύτεραν προοπτικὴν, τὴν ὁποίαν ἐχάραξε εἰς τὸν πρόλογον τοῦ ἐκδοθέντος Προγράμματος τῶν μαθημάτων τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων. Ἡ δργάνωσις γενικώτερον τῆς νεολαίας τὸν ἀπησχόλει ζωηρῶς τὸν τελευταῖον καιρὸν. Τὸ δξὺ του ὄμμα διέκρινεν ὅτι μία θετικὴ ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς σημασίας, ἐργασία θὰ ἐγίνετο, ἂν ἡ Ἐκκλησία ἴδρνε σχολεῖα μορφώσεως νέων καὶ νεανίδων. Πρὸς τοῦτο ὁ ἴδιος ἐνκέφθη καὶ ἔπεισε περὶ τούτου τοὺς πάντας νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν τὸ Ἱερὸν Προσκύνημα τῆς Ἁγίας Βαρβάρας μετ' ἀπάσης τῆς γύρω περιουχῆς πρὸς ἀνοικοδόμησιν ἐπὶ τοῦ χώρου τούτου ὀλοκλήρου συμπλέγματος σχολείων. Τὸ ὄνειρον αὐτὸ τὸν εἶχε κυριεύσει ὅσον κανένα ἄλλον. Ὁ πόθος του νὰ ἴδῃ ὀρθούμενα τὰ κτίρια τοῦ ἤτο τὸσον ζωηρῶς, ὥστε ἀσθενῆς καὶ κλινήρης, πρὶν ἀκόμη δημοσιευθῆ ὁ σχετικὸς νόμος περὶ παραχωρήσεως τῆς Ἁγίας Βαρβάρας, διεξήγαγε ἀπὸ τῆς κλίνης του ζωηρὰς συνεννοήσεις μετὰ τῶν ἀρμοδίων Ἀμερικανῶν πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ ἀναγκαίου ὄντος ποσοῦ. Ἀδιάθετος ἐδέχετο τοὺς ἐκπροσώπους τῆς ἀμερικανικῆς βοηθείας, ἐπεξηγῶν κατὰ δεξιώτατον τρόπον, καταπλήσσοντα τοὺς ξένους, τὸν σκοπὸν τῶν σχεδιαζομένων κτιρίων, καὶ ἀντεπεσκέπτετο αὐτοὺς κατ' ὄλον. Ταχὺς εἰς τὰς ἐνεργείας του, καίτοι ἀσθενῆς, ἀπέστειλε μηχανικὸν εἰς τὴν Ἁγίαν Βαρβάραν νὰ ἐκπονήσῃ πρόχειρα σχέδια πρὸς καλλίτερον κατατοπισμὸν καὶ ἐλαχίστας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου του ἀνελάμβανε τὴν σύνταξιν μικροῦ ὑπομνήματος διὰ τοὺς ὑψηλοὺς του ξένους, οἱ ὅποιοι ἦσαν πρόθυμοι νὰ τὸν βοηθήσουν! Ἐκεῖ εἰς τὴν Ἁγίαν Βαρβάραν ἐσχεδίαζε νὰ κτίσῃ Κολλέγιον Θελέων, τὸν οἶκον τῆς Φοιτητρίας, Σχολὴν τῶν Διακονισσῶν. Νομίζω, ὅτι τὸ ὀραιότερον μνημεῖον τοῦ ἐκλιπόντος μεγάλου Ἱεράρχου θὰ εἶναι ἡ πάση θυσίᾳ ἀνέγερσις τῶν κτιρίων καὶ ἐκεῖ ἀνάμεσα πανύψηλον νὰ στηθῇ τὸ ἄγαλμα, ὡς εἰς τὸν πλεόν καταλληλότερον τρόπον.

Πολλὰ θὰ εἶχον νὰ σημειώσω διὰ τὴν τεραστίαν ὄθησιν, τὴν ὁποίαν ἔδωκε εἰς τὰ δημοσιεύματα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἰδιαιτέρως τὸν συνεχίζουν τὰ δωρεὰν διανεμόμενα φυλλάδια τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ αἱ πρῶται λογοτεχνικαὶ αὐτῆς ἐκδόσεις, διότι ἐγγώριζε κάλλιον παντός ἄλλου τὴν τεραστίαν ἐπίδρασιν, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ ἐξασκήσῃ ἐπὶ τοῦ λαοῦ μὲν ὕγιης καὶ ἐπὶ θρησκευτικῶν βάσεων στηριζομένη Λογοτεχνία. Μὲ παιδικὴν χαρὰν

ἐλάμβανε εἰς τὰ χέρια τὰς ἐκδόσεις καὶ ἠυλόγει τὸν Θεὸν διὰ κάθε νέον βιβλίον.

Ὅτε ἡ τελευταία κρίσις τῆς ἀσθενείας του ἐπῆλθε καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ποτὲ δὲν ἐγνώρισε τὴν ραστώνην, ἠναγκάσθη νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν κλινὴν ἐπὶ μακροὺς μῆνας, μετὰ ἐκάλει κατὰ διαστήματα διὰ νὰ πληροφορηθῇ μετὰ ἀδιάπτωτον ἐνδιαφέρον τὴν ἐξέλιξιν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, διὰ νὰ δώσῃ ὀδηγίας, διὰ νὰ διαγράψῃ πάντοτε εὐρύτερον τοὺς ὀρίζοντας τῆς δράσεως. Ἀπέθανε μετὰ πολλὰ ἀνεκπλήρωτα σχέδια, μετὰ πολλοὺς ἀνικανοποιήτους πόθους. Ἠτύχησε ὁμως νὰ ἴδῃ τοὺς κόπους του καρποφοροῦντας. Κάποτε, ὅταν ἀνεσκόπει τὸ συντελεσθὲν ἔργον εἰς τὸσον βραχὺν χρόνον, εἰς στιγμὰς στοχασμῶν καὶ σκέψεων μοῦ εἶπεν ἐπιγραμματικὰ : «Τὸ ἔργον οὔτε ἰδικόν μου, οὔτε ἰδικόν σου εἶναι, ἀλλ' εἶναι τῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ» καὶ ἐσκυψε ἐλαφρὰ τὸ κεφάλι του.

Θὰ ἤθελα νὰ κλείσω τὸ βραχὺ τοῦτο σημείωμα μετὰ τὴν παρατήρησιν, ὅτι, κατὰ τὴν γνώμην μου, τὸ ὀραιότερον μνημόσυνον τοῦ Μεγάλου νεκροῦ μας θὰ εἶναι ἡ συνέχισις τῆς ἐργασίας ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ συμφώνως πρὸς τὰς γραμμάς, τὰς ὁποίας ἐκεῖνος ἐχάραξε.

B. ΒΕΛΛΑΣ

Καθηγητῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ἡ ΤΡΙΤΗ ΕΠΙΔΙΩΞΙΣ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ

Θὰ ἀφήσωμεν εἰς ἱεροκήρυκα τῆς λειτουργικῆς κινήσεως νὰ περιγράψῃ αὐτὸς ἐγκυρότερον, πῶς ἐννοοῦν οἱ τῆς κινήσεως τὴν ἐνῶσιν τῶν πιστῶν μετὰ τῆς ἐν τῇ Εὐχαριστίᾳ θυσίας τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν συσσωμάτωσιν αὐτῶν, εἰς ἐνιαῖον στράτευμα τοῦ Κυρίου πρὸς κατανίκησιν καὶ ἀπονέκρωσιν τῆς ἀμαρτίας οὐ μόνον ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ περιβάλλοντι αὐτοὺς κόσμῳ. Παραθέτομεν ἐν ἄλλαις λέξεσι περικοπὰς ἐκ κηρύγματος ἐκφωνηθέντος εἰς συνάθροισιν ὀπαδῶν τῆς κινήσεως, λαβοῦσαν χώραν ἐν Αὐστρίᾳ καὶ δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Klosterneuburg ἐκδιεζόμενον πρὸ τοῦ πολέμου ἑβδομαδιαῖον περιοδικὸν τῆς Κινήσεως Lebe mit der Kirche (τῆς 21 Αὐγούστου 1932).

Θὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει, ὅτι ἡ λειτουργία, καθ' ἣν τὸ κήρυγμα τοῦτο ἐξεφωνήθη (1) ἐτελέσθη ἐν θυσιαστηρίῳ μὴ ἐντετειχισμένῳ ἐπὶ τῆς ἀψίδος, ὁ δὲ λειτουργὸς ἰστάμενος εἰς τὸ ὀπισθεν μέρος αὐτοῦ εἶχε καταντικρὺ τὸ ἐκκλησίασμα. (2) Οἱ συμμετασχόντες τῆς λειτουργίας καὶ ἐν τέλει κοινωνήσαντες πιστοὶ κατὰ τὴν ὄραν τῆς Προσκομιδῆς (Offertorium) προυχῶρον ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου ἐντὸς τοῦ βήματος, ἔστρεφον καὶ αὐτοὶ ὀπισθεν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ πλησιάζοντες τὸν ἐκεῖ ἰστάμενον λειτουργὸν παρέδιδεν εἰς ἕκαστος τὸ πρὸς καθαγιασμὸν ἀρτίδιόν του εἰς χεῖρας αὐτοῦ : καὶ (3), Περικοπαὶ ἀναγνώσθεισαι κατὰ τὴν λειτουργίαν ταύτην

ἦσαν ἐκ μὲν τοῦ ἀποστόλου ἡ Γαλατ. 6,16—26, ἐκ δὲ τοῦ Εὐαγγελίου ἡ Ματθ. 6,24—32.

«Ἐάν θά ἠθέλομεν νὰ περιλάβωμεν τὴν κυριαν ἰδέαν τῆς σημερινῆς λειτουργίας εἰς εἰκόνα τινά», λέγει ὁ ἱεροκήρυξ, «δυνάμεθα νὰ πράξωμεν τοῦτο εἰς τὰς λέξεις τοῦ ἀντιφώνου τοῦ Ὁσπερτορίου: Παρεμβαλεῖ ἄγγελος Κυρίου κύκλῳ τῶν φοβουμένων Αὐτὸν καὶ ρύσεται αὐτούς. Ὡ! γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι Χριστὸς ὁ Κύριος.»

«Πρῶτον σκιαγραφοῦμεν τὴν εἰκόνα. Προβάλλεται ἡ λιτανεία τῆς Προσκομιδῆς. Ἡ σύναξις τῶν πιστῶν ἀπασχολεῖται μὲ τὴν προσφορὰν τῆς ἁγίας θυσίας. Ὁ λαὸς προτίθεται νὰ ἐνώσῃ ἑαυτὸν μετὰ τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ. Προχωρεῖ λοιπὸν μέχρι τοῦ ὀπισθοῦ μέρους τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἀποθέτει τὰ προσφερόμενα δῶρά του. Ὅπισθεν τῆς ὁρατῆς ταύτης εἰκόνας ὑπάρχει ἄλλη τις, ἡ ὁποία δὲν εἶνε ὁρατὴ εἰς τοὺς σωματικούς ὀφθαλμούς. Εἰς τὸ θυσιαστήριον εἶνε ὁ Χριστὸς, ὁ Βασιλεὺς τῆς θείας βασιλείας. Κάθεται ἐκεῖ ἐντεθρονισμένος καὶ περὶ τὸν Βασιλέα εἶνε συνηγμένοι οἱ στρατιῶταί Του, τὰ πλήθη τῶν χριστιανῶν. Γύρωθεν τούτων πάλιν ὑπάρχει παρεμβολὴ ἀγγέλων, ἀποκρούουσα τὰς ἐφόδους τοῦ πονηροῦ. Καὶ ὁ Βασιλεὺς παρέχει εἰς τὸν λαὸν Του τὴν τροφήν του. Ἡ κατ' ἐναλλαγὴν εἰς τὸ θυσιαστήριον εἶνε ἐντεθρονισμένος ὁ Χριστὸς ὡς Κεφαλὴ τῆς οἰκογενείας τοῦ Θεοῦ· τὰ παιδιά Του εἶνε συνηγμένα γύρω Του· ἄγγελοι φύλακες ὑπερασπίζουσι τὴν οἰκογένειαν ταύτην κατὰ τῶν ἐφόδων τοῦ ἐχθροῦ, καὶ τὰ παιδιά λαμβάνουσιν ἀπὸ τὸν Πατέρα τῶν τῶν οἰκογενειακῶν ἄρτον. Αὕτη εἶνε ἡ εἰκὼν. Ἄς ἀνασύρωμεν ἤδη τὰ κύρια σημεῖα τῆς.»

«(α) Ὁ τόπος. Ἐδῶ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ εἶνε ὁ τόπος τῆς συναντήσεως τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς εἶνε ὁ Πατήρ. Ὁ Χριστὸς εἶνε ὁ Βασιλεὺς μας καὶ ὁ Καλὸς Ποιμὴν. Ἡ ἐκκλησία εἶνε τὸ σπίτι μας. Ἐκφράζεται τοῦτο εἰς τοὺς ὠραίους λόγους τοῦ 83 ψαλμοῦ: «Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου, Κύριε τῶν δυνάμεων. Ἐπιποθεῖ καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχὴ μου [ἵνα εἰσέλθῃ] εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ Κυρίου. Μακάριοι οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου»...

«(β) Ὁ Πατήρ. Παρατηρήσατε πόσον γεμάτος ἀπὸ ἐμπιστοσύνην εἶνε ὁ τόνος τῆς λειτουργίας τῆς Κυριακῆς αὐτῆς. Ἡ σχέσις τῶν χριστιανῶν πρὸς τὸν Θεὸν διαδηλοῦται δι' ὀλοκλήρου ταύτης ὡς σχέσις παιδίου πρὸς τὸν πατέρα του. Αἱ ἰδέαι τῆς ἀναγνωσθεῖσης εὐαγγελικῆς περικοπῆς προσαρμόζονται ὠραιότατα πρὸς αὐτήν. Ὁ Σωτὴρ μας ἐνθαρρύνει ἡμᾶς νὰ ἐμπιστευώμεθα εἰς τὴν πατρικὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ. Ὁμιλεῖ περὶ τῶν πτηνῶν καὶ τῶν κρῖνων τοῦ ἀγροῦ. Ὁφείλομεν νὰ εἴμεθα ὡς πτηνά, ποὺ χαρούμενα καὶ εὐτυχημένα πετοῦν γύρω ἀπὸ τὸ δένδρον τῆς ἐκκλησίας. Ὁφείλομεν νὰ

εἴμεθα ὡς τὰ κρῖνα, ἀκτινοβολοῦντα ἀπὸ τὴν λευκὴν ὠραιότητα τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. Ὁφείλομεν νὰ αἰσθανώμεθα ἑαυτοὺς ἀσφαλεῖς ὑπὸ τὸν βραχίονα τοῦ Θεοῦ, γνωρίζοντες καλῶς, ὅτι ἔχομεν Πατέρα, ὅστις μᾶς ἀγαπᾷ καὶ φροντίζει περὶ ἡμῶν. Παρέχει εἰς ἡμᾶς καὶ τώρα ἐν τῇ λειτουργίᾳ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀγάπης Του, διότι δίδει ἐκεῖ αὐτοπροαιρέτως τὸν Υἱὸν Του δι' ἡμᾶς. Οὕτω ἄς συλλάβωμεν τὴν ἔννοιαν τῆς εἰκόνας μας: Ἡ οἰκογένεια, οἱ στρατιῶται, συνηγμένοι γύρωθεν τοῦ Κυρίου.»

«(γ) Φρουροὶ μὲν οἱ. Ἡ οἰκογένεια αὕτη, τὸ στράτευμα αὐτό, περιβάλλεται ἀπὸ ἐχθρούς, καὶ αὐτοὶ εἶνε αἱ δυνάμεις τοῦ πονηροῦ. Οὕτω ἡ ἐκκλησία προβάλλει πρὸ ἡμῶν ἀκόμη ἄπαξ τὴν γνωστὴν ἀντίθεσιν τῶν δύο βασιλείων. Ἐφ' ὅσον εἴμεθα ἐν τῇ γῆ, ἡ σύγκρουσις συνεχίζεται ἐν ἡμῖν. Θὰ ὑπερισχύσῃ ἄρα γε ἡ κατωτέρα φύσις ἢ ὁ ἀνώτερος ἄνθρωπος; Ἀπὸ τὴν σημερινὴν ἀποστολικὴν περικοπὴν ἐκπέμπεται φῶς εἰς τὰς καρδίας μας. Περιγράφει αὕτη τὰ ἔργα τῆς σαρκὸς καὶ τοὺς καρπούς τοῦ Πνεύματος. Καὶ ὁ Χριστὸς ὁμιλεῖ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ περὶ τῶν δύο κυρίων, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν δυνάμεθα νὰ δουλεύωμεν συγχρόνως. Ἡ συναπτὴ, τὴν ὁποῖαν ἀπηυθύνωμεν, ἀναγνωρίζει τὴν ἀνθρωπίνην μας ἀσθένειαν καὶ ἐδεήθημεν δι' αὐτῆς, ἵνα ὁ Θεὸς διαφυλάττῃ ἡμᾶς διὰ τῆς βοηθείας Του ἀπὸ πᾶν ἐπιβλαβὲς καὶ νὰ μᾶς ὀδηγῇ εἰς πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν. Ἡ εἰκὼν μας δεικνύει εἰς ἡμᾶς, ὅτι ἐν τῇ συγκρούσει δὲν ἐγκατελείφθημεν εἰς τὰς δυνάμεις μας. Φρουροῦσιν ἡμᾶς οἱ φύλακες ἄγγελοι.»

«(δ) Ὁ ἄρτος. Ἄλλὰ δὲν βοηθοῦν μόνον οἱ ἄγγελοι ἡμᾶς. Ἐνας μεγαλύτερος ἀπὸ αὐτοὺς συμπολεμεῖ μεθ' ἡμῶν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ βασιλεὺς μας, ὅστις ἐθρίαμβευσεν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ τῆς ἀνθρωπότητος· Νενίκηκα τὸν κόσμον. Καὶ εἰς τὸν θρίαμβόν του ἐνυπάρχει καὶ ὁ ἰδικὸς μας θρίαμβος. Οὕτω ἡ εἰκὼν μας κατευθύνει τὴν προσοχὴν μας πρὸς τὸν οὐράνιον ἄρτον. «Γεύσασθε καὶ ἴδετε, ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος. Οὗτος εἶνε ἡ θεία Εὐχαριστία.»

«Ἐδῶ εἶνε ἡ κλεῖς, δι' ἧς κατανοοῦμεν τὴν λειτουργίαν ταύτης τῆς Κυριακῆς. Διατὶ δεικνύει εἰς ἡμᾶς ἡ Ἐκκλησία τὰ δύο βασίλεια; Οὐχὶ διὰ νὰ καλέσῃ ἡμᾶς, ὅπως ἐκλέξωμεν μεταξὺ αὐτῶν, ἀλλὰ διὰ νὰ μᾶς δείξῃ, ὅτι ἐν τῇ συγκρούσει ἔχομεν τὸ μέγιστον ἐφόδιον, τὸ μοναδικὸν ὄπλον τῆς νίκης—τὴν θυσίαν τῆς Εὐχαριστίας καὶ τὸν οὐράνιον ἄρτον. Δι' αὐτοῦ κατανικώμεν τὸν ἐχθρόν. Πόσον ὠρατὰ ὁ θεὸς Παῦλος ὁμιλεῖ ἐν τῇ ἐπιστολῇ: «Οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις». Τοῦτο λαμβάνει χώραν ἐν τῇ θεῇ λειτουργίᾳ. Διότι ἐν αὐτῇ δὲν ἀναπαριστῶμεν ἀπλῶς τὸν θάνατον τοῦ Σταυροῦ, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς σταυρούμεθα μετὰ τοῦ Χριστοῦ ἐνοῦμεν ἑαυτοὺς μετὰ τῆς θυσίας του.»

«Αἱ σκέψεις τῆς σημερινῆς λειτουργίας δύνανται νὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς τοὺς λόγους τοῦ ψαλέντος κοινωνικοῦ: Ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. Χριστιανοί, ὡς μείνωμεν πιστοὶ εἰς τὸν Χριστόν· κυριώτερα φροντῖς μας ὡς εἶνε ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Τότε εἴμεθα δυνατοί. Τότε εἴμεθα νικηταὶ τοῦ κόσμου. Καὶ ὁ Πατὴρ μας ὁ οὐράνιος δὲν θὰ μᾶς λησμονήσῃ εἰς τὰς σωματικὰς καὶ πνευματικὰς ἀνάγκας».

ΠΑΝ. Ν. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Η ΓΟΝΥΚΛΙΣΙΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Δ'

8. Ἡ Κυριακὴ τῆς Πεντηκοστῆς.—Καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς Πεντηκοστῆς, ἀπὸ τοῦ Πάσχα δηλ. μέχρι τῆς ἑορτῆς τῆς Πεντηκοστῆς, ὁμοίως ἀπαγορεύεται ὑπὸ τῶν κανόνων τὸ γόνυ κλίνειν, κατὰ τὴν λατρείαν. Τοῦτο τὸ εἶδαμεν ποικιλοτρόπως ὁμολογούμενον εἰς τὰ ἀνωτέρω παρατεθέντα ἐπίσημα κείμενα τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἅγιος Ἐπιφάνιος, ἐπίσκοπος Κύπρου, λέγει: «Δίχα μόνης τῆς Πεντηκοστῆς ὅλης τῶν πενήτηντα ἡμερῶν, ἐν αἷς οὔτε γονυκλισίαι γίνονται, οὔτε νηστεία προστέονται». (Ἀληθὴς Λόγος περὶ Πίστεως, κεφ. 22).

Παράβασις τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων βέβαια ἀποτελεῖ ἡ σήμερον κατὰ τὴν πρωίαν τῆς Πεντηκοστῆς ψαλλομένη ἀκολουθία τοῦ Ἐσπερινοῦ, κατὰ τὴν ὁποίαν γίνεται ἡ γονυκλισία, ἀναγιγνωσκόμενων τῶν θεσπεσιῶν εὐχῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου. Ὁ διάκονος ἐκεῖ προσακαλεῖ τοὺς πιστοὺς νὰ κλίνουν τὸ γόνυ, «κλίναντες τὰ γόνατα τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν». Καὶ εἰς τὸ τέλος «ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ ἀνάστησον ἡμᾶς...» Καὶ ἐγειρόμεθα. Πῶς λοιπόν; Δὲν εἶναι τοῦτο παράβασις τῶν Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας; Βεβαίως ὄχι, ἐφ' ὅσον ὁ Ἐσπερινὸς αὐτὸς γίνεται τὴν ἑσπέραν, ὅπως ἔκαμεν ἡ ἀρχαία καὶ ἡ μεσαιωνικὴ ἀκόμη Ἐκκλησία. Διότι ἡ συνήθεια νὰ τελεῖται οἰκονομίας χρόνου ἕνεκα ὁ Ἐσπερινὸς ἐκεῖνος τὴν πρωίαν δὲν εἶναι ἡ ἀρχαία τῆς Ἐκκλησίας παράδοσις. Καὶ πρέπει τὸ συντομώτερον νὰ μετατεθῇ εἰς τὰ φυσικά του ὅρια. Μᾶς τὸ λέγει ὁ μοναχὸς Νικόδημος εἰς τὸ Πηδάλιον, καὶ τὴν κατακρίνει τὴν συνήθειαν αὐτὴν, πού δὲν ἦτο εἰς τὰ χρόνια του γενικευμένη, παρὰ ὡς νεωτερισμὸς εἶχεν εἰσαχθῆ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, διὰ νὰ μὴ καταστρατηγῶνται οἱ ἱεροὶ κανόνες, τῶν ὁποίων θερμὸς ὑπέρημαχος ἦτο. «Διὰ τοῦτο, λέγει, καὶ ὁ Μ. Βασίλειος, ὁ συνθέμενος ἄριστα πάντων τὰς ἱλαστηρίους ταύτας εὐχὰς, τὰς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς ἐπὶ τῇ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπιδημῖα ἐκφωνουμένας, καὶ μὲ δουλικὸν σχῆμα καὶ κλίσιν γονάτων παραινέσας τὸν λαὸν νὰ τὰς ἀκροάζωνται..., δὲν ἔκρινεν εὐλογον νὰ ἀναγινώσκωνται αἱ εὐχαὶ αὐταὶ ἐν τῇ γ' ὥρᾳ τῆς ἡμέρας (9 πρωϊνῆ), κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπεδήμησεν εἰς τοὺς ἀποστόλους τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Ὅχι. Διότι δὲν ἦτο πρόπον, αὐτὸς,

δπου ἦτο ὑποφήτης καὶ μύστης τῶν ἀποκρύφων μυστηρίων τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νὰ καταργήσῃ τὰ πρεσβεῖα καὶ προνόμια τῆς Κυριακῆς, μεγάλα μυστήρια καὶ λογαριασμοὺς περιέχοντα, ἅπερ αὐτὸς ἐκύρωσε πρότερον, λέγω δὴ τὸ νὰ μὴ κλίνωμεν γόνυ ἐν τῇ Κυριακῇ. Ὅθεν, διὰ νὰ μὴ γένη τοῦτο τὸ ἄτοπον, διώρισε νὰ ἀναγινώσκωνται μετὰ γονυκλισίας κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς Πεντηκοστῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ μὲν Κυριακὴ καὶ ἡ Πεντηκοστὴ τελειώνει, αἱ δὲ τῆς Δευτέρας ἀρχαὶ καταβάλλονται. Διὸ οἱ τὰς εὐχὰς ταύτας ἀναγινώσκοντες τὸ πρωί, κακῶς καὶ ἡμαρτημένως παρὰ τοὺς Κανόνας ποιοῦσιν». (Πηδάλιον σελ. 154).

9. Αἱ θεταὶ Λειτουργίαι.—Καὶ αἱ θεταὶ λειτουργίαι τὸσον τοῦ Μ. Βασιλείου, ὅσον καὶ τοῦ ἱεροῦ Χρυσόστομου, δὲν περιέχουν σύστασιν γονυκλισίας. Ἀπλῶς μόνον, προκειμένης τῆς μετουσιώσεως τῶν θεῶν Δώρων, ὁ διάκονος ἐκφωνεῖ: «Στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβον, πρόσχωμεν, τὴν ἁγίαν ἀναφορὰν ἐν εἰρήνῃ προσφέρειν». Καὶ εἰς τὸ τέλος: «Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν». Αἱ δὲ ψαλμοὶ: «Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν Χριστῷ» δὲν φέρουν τὸν χαρακτῆρα γονυκλισίας βέβαια, ἀλλ' ἀπλῆς ὑποκλίσεως—τεμενᾶ—πρὸς χαιρετισμὸν καὶ ἐνδειξιν σεβασμοῦ, ὅπως λέγει καὶ ὁ μοναχὸς Ἰωάννης: «Ὅμοίως δὲ καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ Πάσχα ἡμέρας ἕως τῶν Ἁγίων Πάντων μὴ γονυκλινεῖν ἐν ταῖς εὐχαῖς, ἀλλὰ μόνον προσκυνήσεις ποιεῖν κατὰ πάντα». (Πατρολ. Μίγν. Α', 745). Ὁ δὲ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἐρμηνεύων τὴν περὶ προσευχῆς διδασκαλίαν τοῦ Σωτῆρος (Ματθ. ΣΤ'), λέγει: «Μὴ τοίνυν τῷ σχήματι τοῦ σώματος, μηδὲ τῇ κραυγῇ τῆς φωνῆς, ἀλλὰ τῇ προθυμίᾳ τῆς γνώμης τὰς εὐχὰς ποιῶμεθα, μηδὲ μετὰ ψόφου καὶ ἤχης, καὶ πρὸς ἐπίδειξιν, ὡς καὶ τοὺς πλησίον ἐκκροῦειν, ἀλλὰ μετὰ ἐπιεικειᾶς πάσης, καὶ τῆς κατὰ διάνοιαν συντριβῆς, καὶ δακρύων τῶν ἔνδοθεν, μυστήριον ποιήσόν σου τὴν εὐχὴν». (Ὁμιλία ΙΘ', γ').

Αὐτὴν τὴν ἔννοιαν ἔχει καὶ ἡ Κυριακὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, ὅπως λέγεται ἡ Τρίτη Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν. Διὰ τοῦτο τὰ ἐν χρήσει Τυπικὰ τῆς Ἐκκλησίας ὀρίζουν ὅτι «ὁ Πατριάρχης προσκυνεῖ τὸν Τ. Σταυρὸν ψάλλον τό: Τὸν Σταυρὸν Σου προσκυνούμεν, Δέσποτα...», οἱ δὲ Ἀρχιερεῖς ἀνὰ δύο κατὰ τάξιν προσκυνοῦσι τὸν Τ. Σταυρὸν... κλπ.». Καὶ προσθέτουν: «Ἐννοεῖται οἰκοθεν ὅτι εἰς τῶν ἱερέων ἀκολουθίᾳ περιφέρει τὸν Τ. Σταυρὸν εἰς πάντας τοὺς ἐκκλησιαζομένους ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, ὅπως προσκυνήσωσιν αὐτόν...». Παραλείπουν δὲ τὰ Τυπικὰ ὅσα κατὰ τὴν Ὑψωσιν τοῦ Τ. Σταυροῦ τελοῦνται. (Ἴδε καὶ εἰς Θησαυρὸν Ἐρ. Στεφάνου τὴν ἐρμηνείαν τῆς λέξεως προσκύνησις καὶ τοῦ ρήματος προσκυνῶ).

10. Ἡ στάσις τοῦ ἱερέως κατὰ τὴν μετουσιώσιν.—Ὑπάρχει εἰς τινὰς κληρικὸς ἢ εὐσεβὴς συνήθεια τῆς γονυκλισίας κατὰ τὴν ὥραν τῆς μετουσιώσεως, ἥτοι τῆς μεταβολῆς «τῇ ἐπιφοιτήσει τοῦ Ἁγ. Πνεύματος» τῶν τιμῶν δώρων—ἄρτου καὶ οἴνου—εἰς Σῶμα καὶ Αἷμα τοῦ Κυρίου. Κατὰ τὴν ὥραν αὐ-

τὴν οὗτοι γονυκλινεῖς ἀπευθύνουν τὴν εὐχὴν τῆς μετουσιώσεως «ἔτι προσφερόμεν σοι τὴν λογικὴν ταύτην..... καὶ ποιήσον τὸν μὲν ἄρτον τοῦτον....., μεταβαλὼν τῷ Πνεύματί σου τῷ Ἁγίῳ».

Καὶ ἐδημοσιεύθη προσέτι εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 43—44 τοῦ 1948 φύλλον τῆς «Ἐκκλησίας» ἐπιστολὴ τοῦ Σεβ. Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Παντελεήμονος, ἐν ἣ λέγεται, ὅτι ὁ ἀείμνηστος ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Χρυσόστομος «δοσάκις ἐλειτούργει, ἀπήγγελλε μὲν τὴν εὐχὴν τῆς ἐπικλήσεως ἐν ὑποκλίσει βαθεῖα μέχρι τοῦ..... αὐτὸ τὸ τίμιον αἷμα τοῦ Χριστοῦ σου καὶ τῶν τριῶν ἀμῆν, ἐγονυπέτει δὲ εὐθὺς μετὰ ταῦτα καὶ ἀπήγγελλε γονυκλινῶς τὸ ὑπόλοιπον τῆς εὐχῆς «ὥστε γενέσθαι τῆς μεταλαμβάνουσι... μέχρι τοῦ τέλους, ὁπότε περατουμένου τοῦ ἕμνου Σὲ ἕμνουμεν..... ἀνίστατο καὶ ἐδυμῖα ἐκφωνῶν τὸ... ἐξαιρέτως τῆς Παναγίας ἀχράντου...».

Τὸ ζήτημα ὅμως αὐτό, νομίζω, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τὸ ἔχει λύσει, κατηγορηματικώτατα μάλιστα, ὥστε νὰ παρέλκη πᾶσα προσθήκη καὶ κάθε νεωτερισμός, ἔστω καὶ ἐὰν ἀπὸ ἀκραν εὐσέβειαν προέρχεται οὗτος, ἢ καὶ ἀπὸ πᾶσαν συναίσθησιν τῆς ἰδίας ἀμαρτωλότητος καὶ ἀναξιότητος.

Ἐν πρώτοις αὐτὸ τὸ βιβλίον τῆς Θείας Λειτουργίας εἰς τὴν Λειτουργίαν καὶ τοῦ Μ. Βασιλείου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου γράφει: «Ἐπειτα ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ διάκονος προσκνυοῦσι τρεῖς ἔμπροσθεν τῆς Ἁγίας Τραπέζης, εὐχόμενοι καθ' ἑαυτοὺς καὶ λέγοντες τὸ «Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἀμαρτωλῷ καὶ ἐλέησόν με». Εἶτα τὴν κεφαλὴν ὑποκλίνας ὁ διάκονος δεικνύει σὺν τῷ ὄραριῳ τὸν ἅγιον ἄρτον λέγων μυστικῶς: «Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸν ἅγιον ἄρτον...». Καὶ ὁ ἱερεὺς μυστικῶς: «Ὡστε γενέσθαι τοῖς μεταλαμβάνουσι.....». Ἀπὸ τὸ χωρίον αὐτὸ φαίνεται ἡλίου φαιενότερον, ὅτι ἡ Θεία Λειτουργία δὲν γνωρίζει καὶ δὲν συνιστᾷ ἡ ὅλη εὐχὴ τῆς μετουσιώσεως νὰ λέγεται γονυκλινῶς.

Ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ ἄλλο χωρίον, σχετικὸν καὶ αὐτό, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, τὸ ὁποῖον κάθε ἄλλο παρὰ γονυκλιεῖαν εἰσηγεῖται κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἐπικλήσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Εἰς τὴν ὁμιλίαν του «Περὶ κοιμητ. καὶ τοῦ Σταυροῦ» (Γ') ἀπ' ἐναντίας λέγει, ὅτι ἡ ἐπικλήσις αὕτη πρέπει νὰ γίνεται μὲ ἐκτεταμένας τὰς χεῖρας καὶ τὰ ὄμματα πρὸς τὸν Οὐρανὸν εἰς σημειώσιν τοῦ σχήματος τοῦ Σταυροῦ κατὰ τὰ ἐν Ἐξόδ. ΙΖ', 8—16.

«Τί ποιεῖς, ἄνθρωπε; λέγει ὁ Χρυσόστομος. Ὅταν ἐστήκη πρὸ τῆς Τραπέζης ὁ ἱερεὺς τὰς χεῖρας ἀνατείνων εἰς τὸν οὐρανόν, καλῶν τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τοῦ παραγενέσθαι καὶ ἄψασθαι τῶν προκειμένων, ὅταν ἴδῃς τὸ πρόβατον ἐσφαγμένον καὶ ἀπρητισμένον, τότε θόρυβον, τότε ταραχὴν, τότε φιλονεικίαν, τότε λοιδορίας ἐπεισάγεις;».

Λέγει λοιπὸν ἐνταῦθα ὁ ἅγιος πατήρ ὅτι ὁ ἱερεὺς πρὸ τῆς Ἁγίας τραπέζης κατὰ τὴν ὥραν τῆς μετουσιώσεως δὲν γονυκλινεῖ, ἀλλὰ ἵσταται—ἐστήκει—στέκει ὀρθίος, τὰς χεῖρας ἔχων ἀνατεινομένας πρὸς τὸν οὐρανόν, κοινὸν ἔθιμον τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας πρὸς δῆλωσιν τοῦ ἐμβλήματος τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

«Τοῦτο ποιεῖτε, λέγει ἄλλως τε καὶ ὁ Κύριος, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν». (Λουκ. ΚΒ', 19). Καὶ τὴν ἀνάμνησιν ταύτην κάνει τὴν στιγμὴν αὐτὴν ὁ ἱερεὺς ἐπαναλαμβάνων τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου. «Λάβετε φάγετε..... Πίετε ἕξ αὐτοῦ πάντες...». Λόγους καὶ φράσεις, ποὺ εἶπεν ὁ Κύριος κατὰ τὸν Δεῖπνον ὄχι γονυκλινῶς βέβαια.

Λέγει ἀκόμη καὶ κάτι ἄλλο ὁ ἱερεὺς Χρυσόστομος εἰς τὸ ὡς ἄνω χωρίον. Ὅτι καὶ ὁ λαὸς παρακολουθεῖ τὴν ἐπικλήσιν τοῦ ἱερέως πρὸς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα «παραγενέσθαι καὶ ἄψασθαι τῶν προκειμένων», ὄχι γονυκλινῶς, ἀλλὰ «πολλὴ ἡσυχία, πολλὴ σιγῇ». Ἐνστάσει προσοχῆς. Ἐνῶ κατηγορεῖ καὶ ἐλέγχει τοὺς κατὰ τὴν ὥραν τῆς «κοινωνίας» θορυβοῦντας καὶ φιλονεικοῦντας καὶ λοιδοροῦντας, γινομένους δ' οὕτω προξένους ταραχῆς καὶ ἀταξίας καὶ ἀσεβείας, πράγμα τὸ ὁποῖον δυστυχῶς κατὰ τὴν ἱερὰν αὐτὴν στιγμὴν συμβαίνει καὶ σήμερον εἰς τινὰς ἱερούς ναοὺς κατὰ τὰς μεγάλας τῆς Ὀρθοδοξίας ἑορτάς. (Μίν. Πατρ. τ. 49, σ. 398).

Ἐχομεν ἀκόμη καὶ ἄλλο χρυσοστόμιον χωρίον ἐπάνω εἰς τὸ ζήτημα αὐτό. Λέγει πού ὁ ἱερεὺς πατήρ: «Σχήμα—Σταυροῦ—πληρῶν ἔστηκεν ὁ ἱερεὺς τὰ ῥήματα φθεγγόμενος ἐκεῖνὰ—δηλ. τὸ Λάβετε φάγετε κλπ. Ἡ δὲ δύναμις καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἐστίν». (Εἰς τὴν προδοσίαν τοῦ Ἰούδα, ὁμιλ. α', 6. Μίν. 49, 380). Ἐστῆκε ὁ ἱερεὺς λέγει καὶ εἰς τὸ χωρίον τριτῶν.

Καὶ ἄλλο ἐπίσης χρυσοστόμιον «Υπόγραφόν μοι τὸν Ἥλιον τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τὸν ἄπειρον ὄχλον περιεστώτα (ἢ παρεστώτα) καὶ τὴν θυσίαν ἐπὶ τῶν λίθων κειμένην. Καὶ πάντας μὲν ἐν ἡσυχίᾳ τοὺς πολλοὺς καὶ πολλῇ τῇ σιγῇ, μόνον δὲ τὸν προφήτην εὐχόμενον. Εἶτα ἐξαίφνης τὴν φλόγα ἐκ τῶν οὐρανῶν ἐπὶ τὸ ἱερεῖον ριπτομένην. Θαυμαστά ταῦτα καὶ πάσης ἐκπλήξεως γέμοντα. Μετάβηθι τοίνυν ἐκεῖθεν ἐπὶ τὰ νῦν τελούμενα, καὶ οὐ θαυμαστά ὅψαι μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν ἐκπλήξιν ὑπερβαίνοντα. Ἐστῆκε γὰρ ὁ ἱερεὺς οὐ πῆρ καταφέων, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Καὶ τὴν ἱκετηρίαν ἐπὶ πολὺ ποιεῖται, οὐχ ἵνα τ.ς λαμπὰς ἄνωθεν ἀφεθεῖσα καταναλώσῃ τὰ προκείμενα, ἀλλ' ἵνα ἡ χάρις, ἐμπροσθεῖς τῇ θυσίᾳ, δι' ἐκείνης τὰς ἀπάντων ἀνάψῃ ψυχὰς». (Περὶ Ἱερωσύνης λόγ. Γ', 4. Μίν. 48. 642).

Τί μᾶς λέγει λοιπὸν ἐνταῦθα ὁ ἅγιος πατήρ; Ὅτι ὁ πρὸ τῆς Ἁγίας Τραπέζης κατὰ τὴν μετουσιώσιν τῶν τιμίων δώρων ἱστάμενος ἱερεὺς ὑπετυπώθη—ὑπεγράφη—ἄλλοτε ποτε ὑπὸ τοῦ προφήτου Ἠλιοῦ κατὰ τὴν θυσίαν μὲ τοὺς ἱερεῖς τοῦ Βαάλ. Καὶ ἐπαναλαμβάνει ὅτι ἔστηκεν—στέκει ὀρθίος—ὁ ἱερεὺς, ὅπως καὶ ὁ περιεστώς—ὀρθίος πέριξ ἱστάμενος—λαὸς, ὁ ἀπεκδεχόμενος παρὰ τοῦ Θεοῦ τὸ μέγα καὶ πλούσιον ἔλεος κατὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν.

ΧΡ. Μ. ΕΝΙΣΤΡΕΙΔΗΣ Π. Θ.
Καθηγητὴς Γυμνασίου

(Συνεχίζεται)

ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΟΣ ΕΙΣ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΝ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΨΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοφίλ. Ἐπισκόπου Ταλαντίου κ. Βασιλείου κατὰ τὸ ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῶ Ἀθηνῶν τελεσθέν τῇ 3ῃ Ἰουλίου 1949 ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ 40ῆμέρων ἱερὸν μνημόσυνον.

Μακαριώτατε, Σεβασμιότατοι, εὐσεβεῖς ἀκροαταί.

Ὅσονδήποτε καὶ ἂν ἡ θετικὴ ἢ ἀρνητικὴ ἐκτίμησις τῶν πράξεων τῶν μεγάλων ἀνδρῶν ἀπορρέει ἐκ τῆς ἔσωτερικῆς διαθέσεως τῶν συγχρόνων πρὸς αὐτοὺς ἀνθρώπων, ὅμως εἶναι ἀναντίρρητον, ὅτι μόνον ὁ ἱστορικὸς τοῦ μέλλοντος, ἀπηλλαγμένος ὑποκειμενικῶν ἐλατηρίων θὰ ἐπιθέσῃ ἐπ' αὐτῆς τὴν σφραγίδα τῆς ἀμερολήπτου καὶ ἀντικειμενικῆς κριτικῆς.

Καὶ τότε κάτω ἀπὸ τὸν προβολέα τῶν θετικῶν πλέον ἀποτελεσμάτων θὰ ἐξερευνηθοῦν αἱ συνθήκαι καὶ θὰ ἐκτιμηθοῦν αἱ προϋποθέσεις τῆς ἐπιτελέσεως τῶν ἔργων αὐτῶν, διὰ νὰ παραδοθοῦν εἰς τὸν κόσμον ὡς αἴτια καὶ ἀμετάβλητα ἀποτυπώματα τῆς φυσιογνωμίας τῶν.

Καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν θὰ ἐκτίμησῃ περισσότερον παντὸς ἄλλου ὁ ἐρευνητὴς τῆς προσωπικότητος τοῦ προῶρος πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Δαμασκηνοῦ, ὑπὲρ τοῦ ὁποῦ, ὑπὸ τοὺς θόλους τοῦ ἱεροῦ τούτου ναοῦ, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 40 ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀναπέμπονται δεήσεις πρὸς τὸν Ὑψίστον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. Καὶ ἡ ἐπιτέλεσις τοῦ μνημοσύνου τούτου καὶ πρὸς ἄλλον σκοπὸν κατατείνει, εἰς τὸ νὰ διατρανωθῇ δηλαδὴ ἡ ἀλήθεια, ὅτι ἡ ὑπέροχος αὐτοῦ μορφή, ἀναζητούμενη, ἀποτυπῶται μὲ τὴν ἀρόδον τῶν ἡμερῶν ζωηρότερον εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, ὡς ἔμβλημα ἀνδρὸς μαρτυρήσαντος ἐν τῇ διακονίᾳ τῆς Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, τῶν ὁποίων ἀνεδείχθη ἀκραιφνῆς μύστις· διότι ὁ Δαμασκηνὸς δὲν ἀνήκει εἰς τὴν χορείαν τῶν μεγάλων φυσιογνωμιῶν τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου τούτου, ἀλλ' ἀνήκει εἰς τὴν ἐκλεκτὴν μερίδα τῶν μεγάλων ἐκείνων πνευμάτων, τὰ ὁποῖα ὡς μετέωρα καὶ φωτεινὰ σημεῖα κινοῦν τὴν ἐκτίμησιν τῶν αἰώνων· πεπροικισμένος ὄχι ἀπλῶς μὲ ἰκανότητας, τὰς ὁποίας εὐρίσκομεν καὶ εἰς ἄλλους ἀνθρώπους, ἴσως δὲ καὶ μὲ περισσοτέραν ἀποδοτικότητα, αἱ ὁποῖαι ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀνέδειξαν τοῦτον μέγαν, ἀλλ' ἐμπεποτισμένος μὲ τὰς ἀρχὰς τῶν ἀξιῶν ἐκείνων, αἵτινες παρὰ τοῦ Θεοῦ μὲ πολλὴν φειδῶ δίδονται εἰς τοὺς θνητούς, ἐνεγράφη ὄχι ἀπλῶς εἰς τὰς δέλτους τῆς ἱστορίας, ἀλλὰ μετεφέρθη εἰς τὴν αἰωνιότητα, διὰ νὰ καταλάβῃ ὅπως ἐξέχουσαν θέσιν εἰς τὸ πάνθεον τῆς τάξεως τῶν μαρτύρων, ἐφ' ὅσον ἰδίως ἡ ἀρχιεπισκοπικὴ αὐτοῦ ζωὴ δὲν ἦτο τίποτε ἄλλο, εἰμὴ μαρτύριον συνοδευόμενον καὶ συνυφασμένον μὲ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἀπείρου ἀγάπης.

Καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Δαμασκηνοῦ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ περισσότερον ἔγκειται, ὅτι δηλ. ἔζησεν εἰς ἓνα κόσμον φωτιζόμενον καὶ θερμαινόμενον μὲ τὰς ἐκφάνσεις τῆς ἀγάπης, τὰς ἀρχὰς τῆς ὁποίας ἀρκετοὶ περιεφρόνησαν· ἀκριβῶς δὲ διὰ τοῦτο δὲν κατενοήθη

καὶ ἀπὸ πολλούς, ἐφ' ὅσον ἡ ζωὴ τῶν ἐξελλίσσεται μέσα εἰς δύο κόσμους ἀντιθέτους κατὰ τὰς ἰδέας καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν· ἔζησεν εἰς ἓνα κόσμον πλαισιούμενον μὲ τὰς ὡραίας ἀναμνήσεις τῶν ἐκπροσώπων τοῦ ἀγιογραφικοῦ πανθέου τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ κάτω ἀπὸ τὴν πνοὴν αὐτῶν ἀνετράφη· ἔζησεν εἰς ἓνα κόσμον, τὸν ὁποῖον μόνον ἀγαθαὶ συνειδήσεις γνωρίζουν καὶ ἐκτιμοῦν· δὲν εἶναι ἐπομένως παράδοξον, ἂν καὶ σήμερον εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ φοβεροῦ ἠθικοῦ συγκλονισμοῦ κατέστη σημεῖον ἀντιλεγόμενον καὶ ἡ προσωπικότης αὐτοῦ ἐμφανίζεται τοῦτ' αὐτὸ ὡς αἴνιγμα ἐπιδεόμενον ἐρεύνης καὶ ἐξετάσεως.

Καὶ ἂν ἀπέθανε προῶρος καὶ ἀπῆλθε τῆς προσκαίρου αὐτῆς ζωῆς, ἐμπεποτισμένος μὲ τὴν πικρίαν τῆς ἀχαριστίας, προσφιλῆς ἄλλως τε ἀρχὴ τῶν κατοίκων τῆς γῆς ταύτης, καὶ τῆς μὴ ἀναλόγου ἐκτίμησεως τῶν ἀγῶνων αὐτοῦ, τοὺς ὁποίους μετὰ θάρρους καὶ εὐψυχίας ἀντεμετώπιζεν, ἀσχέτως ἐὰν τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν ἐπηρεάσαν τὸ φθαρτὸν αὐτοῦ σῶμα, ὅμως ἀπῆλθε ταύτης μὲ συνευδοκοῦσαν τὴν συνείδησιν, ὅτι τὸ βῆρος τῶν θυσιῶν ὅσονδήποτε καὶ ἂν ὠδήγησεν αὐτὸν προῶρος πρὸς τὸν τάφον, τὸν μετέφερεν, ὡς ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων, πλησίον Ἐκείνου, τὸν Ὅποιον τόσον εὐκρινῶς ἠγάπησε καὶ χάριν τοῦ Ὅποιου ἐθυσιάσθη, διότι κληρὸς τῶν μεγάλων καὶ πρὸ παντὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀνδρῶν εἶναι ἡ θυσία· μιμούμενος τὸ παράδειγμα Ἐκείνου, ὅστις λουδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει, συνεχῶρι μετὰ πρωτοφανοῦς ἀνεξικακίας καὶ ἐκείνους, οἵτινες, τίς οἶδεν ἐκ ποίων ἐλατηρίων κινούμενοι, «ἐπλήγωναν τὴν κουρασμένην καρδίαν του».

Τοιοῦτου ἀνδρὸς τὴν ἀπώλειαν κλαίει τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, ἐφ' ὅσον καὶ τούτου ἐπιτυχῆς ἀπέβη ποδηγέτης· τοιαύτης προσωπικότητος τὸν θάνατον θρηγεῖ ἡ Ἑλλαδικὴ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ἠτύχησε μὲν νὰ τὸν ἔχη ἀρχηγόν τῆς, ἠτύχησεν ὅμως νὰ ἴδῃ ἐκδηλουμένας καὶ πραγματοποιμένας ἐν τῇ ἱστορικῇ αὐτῆς ζωῇ καὶ ἐξελίξει τὰς ἰκανότητάς του.

Εἶθε αἱ εὐχαὶ Σας, σεβασμοὶ Ἱεράρχαι, καὶ αἱ προσευχαὶ Σας, εὐσεβεῖς χριστιανοί, νὰ ἀνέλθουν ὡς θυμίαμα εὐπρόσδεκτον μέχρι τοῦ θρόνου τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ, ὅπως ἡ ψυχὴ του, μακρὰν πλέον τῆς χθαμαλότητος τῶν ἀνθρωπίνων ἀντιλήψεων καὶ πράξεων, εὖρη τὴν ἀνάπαυσιν εἰς τὸν τόπον τῶν ὁσίων καὶ δικαίων.

«Δαμασκηνοῦ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος αἰωνία ἡ μνήμη».

Σ Κ Ε Ψ Ε Ι Σ

Φρόντιζε νὰ ἐργάζεσαι διὰ τῶν χειρῶν καὶ νὰ προσεύχεσαι διὰ τῆς καρδίας.

Δὲν δύναται τις νὰ ἀγαπᾷ τελείως τὸν Θεόν, ἐὰν δὲν περιφρονῇ χάριν του τὰ τοῦ κόσμου.

Τὸ γογγύζειν ἐν ταῖς δυστυχίαις οὐδὲν ὠφελεῖ· ὀφείλει, τούναντίον, τὸ ὑπομένειν.

Μακάριος ὅστις τὰ πάντα πράττει χάριν τοῦ Θεοῦ ἐξ ἀληθοῦς πρὸς αὐτὸν ἀγάπης.

ΜΙΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ

'Ιερείς εργατάι εργοστασίων.

(*'Ανταπόκρισις ἐκ Παρισίων*)

Ἐνῶ ἀπὸ πολιτικῆς καὶ οικονομικῆς πλευρᾶς ἡ Γαλλία εὐρίσκεται σήμερον εἰς μίαν περίοδον, ἣν ὄχι καταπτώσεως, τοῦλάχιστον στασιμότητος, ἀπὸ πνευματικῆς καὶ θρησκευτικῆς, ἀντιθέτως, παρουσιάζει καταπληκτικὴν πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν. Τὴν πρόοδον αὐτὴν τὴν ἐμφανίζει κατὰ μέγα μέρος ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἔχει τὸ μεγαλύτερον τμήμα τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ. Ἡ δρᾶσις τῆς εὐρίσκεται ἐν πλήρει ἀκμῇ. Ἡ λεγομένη Action Catholique, ἐπισήμως ὑπὸ τοῦ Πάπα ἀνεγνωρισμένη εἰς ὅλας τὰς χώρας, ὅπου ὑπάρχουν καθολικοί, ἐργασιαί, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάγονται αἱ χριστιανικαὶ κινήσεις καὶ ἡ ἱεραποστολή, εἰς οὐδεμίαν ἄλλην χώραν ἔχει δημιουργήσει τόσον πλουσίας καὶ σοβαρὰς ἐπιτυχίας, ὅσον εἰς τὴν Γαλλίαν. Χαρακτηριστικὸν τῆς λαμπρᾶς δρᾶσεως τῶν Γάλλων κληρικῶν εἶναι καὶ ἡ πρὸ ὀλίγου καιροῦ δημιουργηθεῖσα ἐσωτερικὴ ἱεραποστολή διὰ τὴν προσέλευσιν εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας τῶν μεγάλων ἐργατικῶν μαζῶν. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου θὰ ἤξιζε νὰ ἐδιδέ τις ὠρισμένας πληροφορίας, τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον ἡ ἱεραποστολή αὐτὴ παρουσιάζει πρωτοτυπίαν καὶ παραμένει ἐπὶ τοῦ παρόντος ἄγνωστος εἰς εὐρύτερον κύκλον. Σχετικῶς μόνον ἡ παρισινὴ ἑφημερίς «La Croix» ἐδημοσίευσε πρὸ καιροῦ ἓν ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον «Un temoignage impressionnant sur la Mission de Paris». Εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀκροθιγᾶς ἐξιστοροῦνται τὰ πρῶτα βήματα τῆς κινήσεως καὶ ἰδιαίτερος ἐκτενέστερον περιγράφονται τὰ θαυμάσια ἀποτελέσματα τῆς δρᾶσεως τριῶν ἱεραποστόλων ἐργατῶν ἐκ τοῦ τάγματος τῶν Καπουκίνων Ἀδελφῶν εἰς ἓν προάστειον τῶν Παρισίων.

Ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἱεραποστολῆς αὐτῆς ἐπιβάλλεται νὰ δοθῇ μία εἰκὼν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Γάλλων ἐργατῶν, ὡς καὶ τῆς ἐν γένει σημερινῆς πνευματικῆς καὶ ψυχολογικῆς καταστάσεως αὐτῶν.

Ἡ Γαλλία εἶναι μᾶλλον χώρα βιομηχανικὴ ἴσως σήμερον ἢ πλέον βιομηχανικὴ χώρα τῆς Εὐρώπης. Ἀπὸ τὴν περιοχὴν τοῦ Βορρᾶ, ὅπου ἐκτείνονται ἀτελείωτοι ἐγκαταστάσεις ἀνθρακωρυχείων, μέχρι τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας, ὑπάρχουν παντὸς εἶδους ἐργοστάσια. Λόγω τοῦ πλήθους τῶν ἐργοστασίων σημαντικὸς εἶναι καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργατῶν, ὅστις ὑπολογίζεται εἰς ἑκατομμύρια. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰς περιοχὰς τῶν ἐργοστασίων ἔχουν κτισθῆ ἐργατικοὶ συνοικισμοί, λόγῳ δὲ τῆς δυσκολίας τῶν σημερινῶν οικονομικῶν συνθηκῶν τῆς Γαλλίας καὶ τῆς σκληρότητος τῆς ἐργατικῆς ζωῆς, ἡ θέσις τῶν ἐργατῶν δὲν εἶναι καὶ τόσον εὐχάριστος ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν θέσιν τῶν μικροαστῶν, τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ τῶν χωρικῶν. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον, καί, ἐπὶ πλέον, ἐξ αἰτίας τῆς ἐντόνου κομμουνιστικῆς προπαγάνδας, τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν Γάλλων ἐργατῶν ἔχει στραφῆ πρὸς τὰ ἀριστερά, ἔχει ἰδέας ἀντιθρησκευτικᾶς, ἀντιπαθεῖ τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν

ὁποίαν θεωρεῖ ὡς ὄργανον τοῦ καπιταλισμοῦ, καὶ κατὰ χιλιάδας εἶναι ἐκείνοι, οἱ ὁποῖοι οἰκογενειακῶς ἔχουν τελείως ἀποξενωθῆ ἀπὸ τὸν Χριστιανισμόν. Εἶναι λυπηρὸν καὶ ὁμως εἶναι γεγονός, ὅτι ὑπάρχουν σήμερον εἰς τὴν Γαλλίαν ἄνθρωποι καὶ ἰδιαίτερος ἐργάται, οἱ ὁποῖοι οὔτε εἰς τὸν Θεὸν πιστεύουν, οὔτε τὴν Ἐκκλησίαν ἀγαποῦν, οὔτε τὰ παιδιά των βαπτίζουν, οὔτε τοῖς δίδουν τὴν στοιχειώδη χριστιανικὴν ἀγωγήν. Τὸ θλιβερὸν εἶναι, ὅτι καὶ ἡ Ἐκκλησία εὐθύς ἐξ ἀρχῆς δὲν ἔδωκε τὴν ἀπαιτουμένην προσοχὴν εἰς τὰς μάζας τῶν ἐργατῶν. Μέχρι τινὸς ὁ Γάλλος κληρικὸς, ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὴν ἀριστοκρατικὴν του καταγωγὴν, διετήρει εἰς τὰς σχέσεις του τὴν «ἐτικέτα», ἀποφεύγων τὴν στενὴν ἐπαφὴν τῶν λαϊκῶν τάξεων καὶ ἴσως ἀσυναίσθητος, ἴσως ἀκόμη καὶ λόγῳ τῆς ἐσφαλμένης νοοτροπίας του, ἀφινε νὰ φεύγουν ἀπὸ τὴν πνευματικὴν του ἐπιρροὴν αἱ ἐργατικά καὶ μᾶζαι, τὰς ὁποίας εὗρισκε τὴν εὐκαιρίαν νὰ προσελκύη ὁ κομμουνισμός.

Τώρα τὰ πράγματα ἤλλαξαν. Αὐτὴ ἡ θλιβερὰ πραγματικότης ἠνάγκασε τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν νὰ σκεφθῇ πολὺ σοβαρὰ τὸ ζήτημα τῆς Χριστιανικῆς ἀγωγῆς τῶν ἐργατῶν. Πρὸ ἐτῶν, παραπλησίως πρὸς τὰς ἄλλας χριστιανικὰς κινήσεις μεταξὺ τῶν νέων φοιτητῶν, τῶν ἀγροτῶν, τῶν διανοουμένων κλπ. ἐδημιουργήθη καὶ εἰδικὴ κίνησις διὰ τὸν κύκλον τῶν ἐργατῶν. Ἡ J.O.C. (Jeunesse Ouvrière Chretienne) «Ἐργατικὴ Χριστιανικὴ Νεολαία» ἐξελίχθη εἰς μίαν πνευματικὴν κίνησιν, εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε νὰ θεωρηθῆται σήμερον εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ ἰσχυρότερος ἀντίπαλος τῶν κομμουνιστῶν. Δὲν ἠρκέσθη ὁμως εἰς αὐτὴν καὶ μόνον ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία. Ὁ ἐνθουσιασμός καὶ ὁ πόθος διὰ μεγαλυτέρας καὶ οὐσιαστικωτέρας κατακτήσεις ἐπὶ τοῦ ἐργατικοῦ πεδίου ἐνέπνευσεν εἰς ὠρισμένους κληρικούς τῆς τὴν ἰδέαν νὰ πλησιάσουν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὸν ἐργάτην, νὰ ζήσουν τὴν ζωὴν του, νὰ γνωρίσουν βαθύτερον τὴν ψυχολογίαν του, τὰ προβλήματά του καὶ ἀναλόγως νὰ φροντίσουν διὰ τὴν προσέλευσίν του εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας. Ἐτέθη λοιπὸν ἐπὶ τὸ ἔργον ἡ πρωτότυπος αὐτῆς ἱεραποστολή. Καὶ ἡ πρώτη ἀρχὴ ἐγένετο εἰς ἓν ἀπὸ τὰ ἐργοστάσια τῶν Παρισίων εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Clichy. Τῇ ὑποδείξει τοῦ Καρδινάλιου Παρισίων Σουάρ (Suhard) τρεῖς νέοι κληρικοὶ πολὺ καλὰ κατηρητισμένοι καὶ μὲ ἱερὰν φλόγα incognito προσελήφθησαν ὡς ἐργάται εἰς τὸ ἐργοστάσιον. Ἡ ἰδιότης των ἐτηρήθη ἀπολύτως μυστικῇ. Οὐδεὶς τοὺς ἐγνώριζεν, οὔτε καὶ ὁ ἰδιοκτῆτης ἀκόμη τοῦ ἐργοστασίου. Οὗτοι, ἐν στενῇ ἐπαφῇ εὐρισκόμενοι μὲ τὴν ἱεραποστολὴν Παρισίων (Mission de Paris), ἐπὶ μῆνας ἐπωμίσθησαν τὴν σκληρότητα τῆς ἐργατικῆς ζωῆς. Ἀποφασισμένοι, ὅπως ἦσαν, ἢ νὰ φέρουν εἰς πέρας τὴν ἀποστολὴν των ἢ νὰ ἔξαφανισθοῦν, ἐργάζοντο ἀπὸ τὸ πρῶν μέχρι τῆς ἐσπέρας μὲ ἀφάνταστον ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν. Κατὰ τὰ διαλείμματα καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς καθημερινῆς ἐργασίας των συναναστρέφοντο τοὺς ἐργάτας, συνωμύλον μαζὶ των, ἀνεγίνωσκον ἀκόμη καὶ τὴν «Humanité» (ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Κ.Κ.Γ.) καὶ τὰς ἐσπέ-

ρας ἐξέθετον τὰς ἐντυπώσεις των ἐπὶ τῶν γεγονότων τῆς ἡμέρας ἐν εἰδει ἀπομνημονευμάτων. Μετὰ παρέλευσιν ἐνός ἔτους, ἰσχυροὶ πλέον ἀπὸ τὴν πείραν, τὴν ὁποίαν ἔλαβον ἐκεῖ, ἤρχισαν τὸ ἔργον των ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ὡς ἱεραπόστολοι τῶν ἐργατῶν. Ἐγκατεστάθησαν εἰς τὸ Petit Nanterre, εἰς μίαν ἐργατικὴν συνοικίαν ἔξω τῶν Παρισίων.

Ἡ συνοικία αὐτή, ἡ ὁποία ἀριθμεῖ 3.500 κατοίκων, εἶναι μία ἀπὸ τὰς πλέον πτωχὰς περιοχὰς τῶν Παρισίων καὶ εἶναι γνωστὴ ὡς φωλεὰ κομμουνιστῶν, ὡς τὸ πλέον ἐχθρικῶς διακείμενον πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν προάστειον. Σημειωτέον, ὅτι θὰ ἦτο πολὺ δύσκολον νὰ εὗρισκεν ἐκεῖ κανεὶς περισσοτέρους τῶν τριάκοντα χριστιανῶν. Εὐθὺς ὡς ἐφθασαν ἐκεῖ οἱ τρεῖς ἱεραπόστολοι, ἐγκατεστάθησαν εἰς μίαν παράγκαν, τῆς ὁποίας τὸ ἐν δωμάτιον μετέβαλον εἰς μικρὰν ἐκκλησίαν καὶ προσελήφθησαν ἀμέσως ὡς ἐργάται εἰς ἓνα ἐργοστάσιον. Εἰς τὴν πρώτην ἐπαφὴν των μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐγνωστοποίησαν τὴν ταυτότητά των. Οἱ ἐργάται τοὺς ὑπεδέχθησαν μετὰ παγερότητος καὶ δυσπιστίας. Αὐτὸ δὲν τοὺς ἀπεγοήτευσεν. Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἡμερῶν, ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν ἠδυνήθη νὰ ὁμιλήσῃ εἰς μίαν ἐργατικὴν συγκέντρωσιν. Τοὺς ἀνέπτυξεν, ὅτι σκοπὸς των δὲν εἶναι νὰ ὑπαισέλθουν εἰς τὰς τάξεις των ὡς πέμπτη φάλαγξ, ὅτι δὲν ἐξυπηρετοῦν οὐδεμίαν πολιτικὴν ἰδέαν, ὅτι δὲν ἀνήκουν εἰς κανένα, ὅτι ἀνήκουν μόνον εἰς τὸν Χριστόν, τοῦ ὁποίου τὴν ἀλήθειαν θέλουν νὰ τοὺς γνωρίσουν. Οἱ λόγοι του, παρ' ὅλην τὴν σφοδρότητα τῆς ἐπιθέσεως τῶν φανατικῶν κομμουνιστῶν, εἶχον ἀπήχησιν εἰς τὰς ψυχὰς τῆς πλειονότητος. Αὐτὸ ὑπῆρξε τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς τὰς ἐμπροσθ. Μετὰ ταῦτα καθημερινῶς ἐπηκολούθησαν μεγάλαι συζητήσεις εἰς τὴν καντίναν, εἰς τὴν παράγκαν των, εἰς τὰ καφενεῖα, ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν ἐργασίαν των. Ὁ πάγος τῆς ἀντιρροσκειτικότητος ἔσπασεν. Ἀπέκτησαν τοὺς πρώτους προσηλύτους. Καθιέρωσαν μίαν φορὰν τὴν ἐβδομάδα ἐργατικῆς Βίβλου, καθημερινὰς ἐσπερινὰς λειτουργίας μετὰ τὴν ἐργασίαν καὶ διαλέξεις. Ἴδου τώρα οἱ πρῶτοι καρποὶ τῆς ἱεραποστολῆς αὐτῆς. Ἡ χριστιανικὴ μειονότης, πού ὑπῆρχε μετὰ τῶν ἐργατῶν ἤρχισε νὰ ἀποκτᾷ ἐμπιστοσύνην, αἱ παρεξηγήσεις παύουν, μία κίνησις πνευματικῆς ἀνατάσεως ἀρχίζει ν' ἀλλάξῃ τὴν γενικὴν γνώμην. Ὅλιγον κατ' ὀλίγον τὸ ζήτημα τῆς Θρησκείας ξεχωρίζεται. Δὲν εἶναι πλέον τὸ ὄργανον τῆς πλουτοκρατίας, διὰ νὰ κρατῇ τὸν ἐργάτην ὑπὸ τὴν ἐπιρροήν της. Εἶναι ἡ Θρησκεία, πού ζητεῖ τὴν ψυχικὴν ἐξύψωσιν, τὴν προαγωγὴν τοῦ ἐργάτου. Μία σημαντικὴ φράσις «Φίλε μου, εἶπε μίαν ἡμέραν ἓνας ἐργάτης χριστιανὸς πρὸς τὸν σύντροφόν του τὸν κομμουνιστὴν, προηγουμένως ἔλεγον ἡ Θρησκεία εἶναι τὸ ὄπιον τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ τώρα εἶναι ἡ πολιτικὴ, πού εἶναι τὸ ὄπιον τοῦ λαοῦ». Ἡ ἀκοιὴ: «Ἄλλοτε ἦσαν οἱ ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι ἐπάλλουν τὴν ἐργατικὴν τάξιν καὶ ἡ C.G.T. (ἡ ἐργατικὴ Συνομοσπονδία), ἡ ὁποία τὴν ὑπερήσπιζε. Τώρα εἶναι ἡ G.G.T., ἡ ὁποία μᾶς προδίδει καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ ὁποῖοι μᾶς ὑπερασπίζονται. Αὐτὸ εἶναι κτύπημα

διὰ νὰ σὲ κάμῃ νὰ ριφθῆς ὁλόκληρος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν».

Ὅλα ὅμως δὲν εἶναι ῥόδινα. Ἡ ἱεραποστολὴ αὐτὴ συναντᾷ μεγάλας δυσκολίας. Ἡ ἐργατικὴ μᾶζα εἶναι πολὺ βαρεία, διὰ νὰ τὴν σηκώσῃ καὶ οἱ ἱεραπόστολοι τῆς κινήσεως αὐτῆς εἶναι ὀλιγάριθμοι. Εἰς τὰ προάστεια τῶν Παρισίων εἶναι περίπου τριακόσια. Κατὰ τὴν στατιστικὴν τῆς θὰ ἔπρεπε νὰ ἦσαν περὶ τοὺς τριακοσίους. «Αἰσθανόμεθα, ἔλεγεν εἰς ἓκ τῶν ἱερέων τούτων, τὸν ἑαυτόν μας ἀδύνατον μέσα εἰς αὐτὴν τὴν μᾶζαν. Ὁ πειρασμὸς τῆς ἀποστολῆς μας εἶναι ἡ ἀποθάρρυνσις. Πρέπει νὰ τὸν ὑπερνικήσωμεν».

Καὶ ἀσφαλῶς θὰ τὸν ὑπερνικήσουν, διότι πιστεύουν εἰς τὸ ἔργον των, διότι ὁ Χριστὸς εἶναι μαζί των.

Παρίσιοι Ἀρχ. ΜΕΛΕΤΙΟΣ ΚΑΡΑΜΠΙΝΗΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ «ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ»

ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΟΥ AMSTERDAM

Κύριε Διευθυντά,

Ἀνέγνωσα μετ' εὐνοήτου διαφέροντος καὶ προσοχῆς τὴν ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» δημοσιευθεῖσαν ἀρθρογραφίαν τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Κορινθίας κ. Μιχαὴλ περὶ τοῦ Συνεδρίου τοῦ Ἀμοτελοδάμου καὶ τῆς εἰς τὸ Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν συμμετοχῆς τῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας, ὡς καὶ τὴν ἐπακολουθήσασαν συζητήσιν τοῦ ἐν λόγῳ Μητροπολίτου μετὰ τῶν σεβ. συναδέλφων του Θυατείρων καὶ Ἐδέσεως. Ἐκ τῆς ἐπισταμένης μελέτης τῶν εἰρημένων δημοσιευμάτων ἐνισχύθη ἡ γνώμη, τὴν ὁποίαν κατόπιν μακρᾶς μελέτης καὶ πείρας ἐμόρφωσα ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων καὶ διετύπωσα ἐν ἰδιαιτέρῳ ὑπομνήματί μου πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον, δημοσιευθέντι ἐν τοῖς ὑπ' ἀριθ. 71-73 φύλλοις τῆς «Ἐνορίας», καὶ ἡ ὁποία γνώμη συμπύκτει κατ' οὐσίαν πρὸς τὴν τοῦ σεβ. Κορινθίας καὶ τὴν τοῦ μακαρίτου Χ. Ἀνδρούτσου. Εἶμεθα δηλ. ὑπὲρ τῆς συνεργασίας τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας μετὰ τῶν ἑτεροδόξων ἐπὶ πρακτικῶν ζητημάτων καὶ ἐναντίον τῆς δι' ἐπισημῶν ἀντιπροσώπων αὐτῆς συμμετοχῆς εἰς παμπροτεστάντικα ἐνωτικὰ συνέδρια πρὸς διεξαγωγὴν δογματικῶν συζητήσεων, τὴν ὁποίαν συμμετοχὴν θεωροῦμεν ἄξι μόνον ἄσκοπον, ἀλλὰ καὶ ἐπιζήμιον διὰ τὸ γόητρον τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν. Εἰς τὰ συνέδρια ταῦτα ἔχουσι θέσιν μόνον «ἐπισκέπται», πεμπόμενοι ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν πρὸς διαφώτισιν τοῦ προτεστάντικου κόσμου ἐκ τοῦ θησαυροῦ τῆς παναρχαίας καὶ αὐτὸ τοῦτο ἀποστολικῆς παραδόσεως, ἥς φορεὺς εἶνε ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, καὶ οὐχὶ ἐπίσημοι ἀντιπρόσωποι συμπράττοντες εἰς τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιψήφισιν διαφορομένων ἀποφάσεων, συμβιβάζουσιν τὰ ἀσυμβίβαστα καὶ συγκαλυπτουσιν τὰ ἀσυγκάλυπτα, μὴ τολμῶντες δὲ πολλάκις, ἐκ κακῶς ἐννοουμένης ἀβρότητας, νὰ διατυπώσωσι δι' ἰδιαιτέρας σαφοῦς καὶ ἐπισήμου διακηρύξεως τὰς ὀρθοδόξους ἐπόψεις, ὡς συνέβη δυστυχῶς καὶ ἐν τῷ συνεδρίῳ τοῦ Ἀμοτελοδάμου.

Ἀπαραίτητος ὁρος διὰ τὴν μετὰ τῶν ὀρθοδόξων καὶ διαμαρτυρομένων συνεννόησιν εἶναι ἡ προηγουμένη συνεννόησις μετὰ τῶν ποικιλιανύμων παραφύδαδων τοῦ προτεστάντικου κόσμου. Καὶ δὲν γνωρίζομεν μὲν κατὰ πόσον ἡ συνεννόησις αὕτη μετὰ τοῦ προτεστάντικου κόσμου προάγεται ἐν πολυανθρώποις παμπροτεστάντικῶν συνεδρίοις τοῦ τύπου τῆς Λωζάνης, τοῦ Ἐδιμβούργου καὶ τοῦ Ἀμοτελοδάμου. Πάντως δ' ὅμως ἐν τοιοῦτοις συνεδρίοις δὲν ἔχουσι θέσιν, ὡς εἴπομεν, ἐπίσημοι ἀντιπρόσωποι τῆς γεραρᾶς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, *υπαρμένους ἐν τῇ μοίρᾳ μετὰ προτεστάντικῶν χριστιανι-*

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

"Οχι μονόπλευρος.

Μεγάλη πρό τινος ἐγένετο σύσκεψις περὶ εἰσαγωγῆς τοῦ μαθήματος τῆς «'Αγωγῆς τοῦ πολίτου» εἰς τὰ σχολεῖα. Τὸ μάθημα τοῦτο ἐδιδάσκειτο ἄλλοτε, καθηγητῆς δὲ τοῦ Πανεπιστημίου εἶχεν ἐκδώσει διεξοδικώτατον σύγγραμμα, ἐπανεκδοθὲν μάλιστα περισσότερον συμπληρωμένον, μικρὸν δ' ἐχειρίδιον γυμνασιακοῦ καθηγητοῦ ἦτο ἐγκεκριμένον πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν. Δὲν ἐμάθομεν ὑπὸ τίνος κυβερνήσεως καὶ διὰ τίνα λόγον ἀποδοκιμασθὲν τὸ χρησιμώτατον οὗτως μάθημα τοῦτο ἐξωστρακίσθη ἐκ τῶν σχολικῶν προγραμμάτων. Οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία διὸ πρέπει τὸ μάθημα νὰ ἀνακτήσῃ τὴν θέσιν του ὅχι ὁμως μόνον εἰς τὰ γυμνάσια, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα τὰ ἄλλα σχολεῖα, μάλιστα δὲ εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα, ἀπαραιτήτως. Ἐφ' ὅσον τὸ μέγιστον πλῆθος τῶν τέκνων τοῦ λαοῦ ἔχει ὡς ἐφοδῖον διὰ τὴν ζωὴν μόνον τὴν ἀπὸ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου παιδείαν, ὁ ἀπόφοιτός του, εἰσερχόμενος ὡς πολίτης πλέον εἰς τὴν κοινωνίαν, θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἐφοδιασμένος δι' ὅλην ἐκείνων τῶν γνώσεων, δι' ὧν ἀποβαίνει πολίτης συνειδητός, γινώσκων δηλονότι ὅσον τὸ δυνατὸν πληρέστερον ὡς μέλος τῆς Πολιτείας, εἰς ἣν ἀνήκει, τὰ τῆς ἐν αὐτῇ ζωῆς του δικαιώματα καὶ καθήκοντα. Δὲν εἶνε ὁμως ἀρκετὸν μόνον τοῦτο. Ὁ ἴδιος, ὡς μέλος τῆς κοινωνίας, ἔχει καὶ πρὸς τὰ κοινωνικὰ τῆς μέλῃ ὄρισμένα καθήκοντα, δεόν δηλαδή ν' ἀποκομίζῃ ἀπὸ τὸ σχολεῖόν του καὶ τὴν στοιχειώδη κοινωνικὴν ἀγωγὴν, ἄνευ τῆς ὁποίας τραυματίζει τὸν πολιτισμὸν τῆς κοινωνίας, εἰς ἣν ἀνήκει, ιασόμενος εἰς τοὺς ἀγρίους τῶν ἀπολιτίτων ἔτι χωρῶν. Ἄλλ' ὁ ἑλληνόπαις δεόν νὰ διδάσκειται καὶ τὰ πρὸς ἑαυτὸν καθήκοντα, διὰ νὰ ἀποκομίζῃ ἀκριβῶς συμπληρωμένην τὴν ἀγωγὴν του. Αἱ καταρ-

.....
κῶν κοινοτήτων, στερουμένων ἐντελῶς μυστηρίων καὶ αὐτῆς τῆς ἐννοίας τῆς Ἐκκλησίας ἢ ὅπως ἐσφαλμένην περὶ αὐτῆς ἰδέαν ἔχουσῶν. Πολὺ ὀλιγώτερον δὲν ἔχουσι θέσιν ἐν τοῖς συνεδρίοις ὀρθόδοξοι κληρικοί καὶ μάλιστα ἱεράρχαι, ὧν ἡ παρουσία δίδει λαβὴν μόνον εἰς κακεντρέχη εὐφρολογήματα, οἷος εἶναι καὶ ὁ δοθεὶς ὄρισμός τῶν οἰκουμενικῶν συνεδρίων ὡς «παμπροτεσταντικῶν συνάξεων, εἰς ἃς μετέχουσι καὶ τινες ὀρθόδοξοι ὡς διακοσμητικὰ στοιχεῖα αὐτῶν, ἐμφανιζόμενα δίκην μάγων ἐξ ἀνατολῶν μὲ τοὺς λευκοὺς τῶν πώγωνας καὶ τὰς γραφικὰς στολὰς τῶν», ἵνα μὴ ἀναφέρωμεν σχετικὸς λόγους ἐκ τῆς πραγματείας τοῦ Λουκιανοῦ «περὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ συνιόντων». Ἄς μὴ λησμονῆται ἄλλως τε ἢ ἐκ τοῦ τελευταίου Συνεδρίου ἀπουσία τῶν 8)10 τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Πληρεστέραν ἀνάπτυξιν τῆς ἡμετέρας γνώμης ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων δύναται τις νὰ ἀναζητήσῃ ἐν τοῖς μνημονευθεῖσι φύλλοις τῆς «Ἐνορίας», ἐν τοῖς ὑπ' ἀριθ. 76 καὶ 77 φύλλοις τῆς ὁποίας εὐρίσκει ὁ ἐνδιαφερόμενος ἀναγνώστης καὶ τὰς ἐκ τοῦ Συνεδρίου τοῦ Ἀμτελοδάμου ἐντυπώσεις καὶ κρίσεις τῆς πλειοψηφίας τῆς ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας, ὡς ἐξετέθησαν αὐταὶ ἐν τῷ σχετικῷ ὑπομνήματι αὐτῆς πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Μετὰ πάσης τιμῆς
Π. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ

τιζουσαι τοὺς δημοδιδασκάλους Παιδαγωγικαὶ Ἀκαδημαῖαι καὶ οἱ τρόφιμοὶ τῶν δημοδιδασκαλοῦ ἔπωμίζονται βαρυτάτας εὐθύνας ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς καθ' ὄλον «ἀγωγῆς τοῦ πολίτου», τὴν ὁποίαν ὀφείλουσαν νὰ ὀλοκληρῶνουν ὡς «'Αγωγὴν τοῦ Ἀνθρώπου», διατί δὲ ὅχι καὶ ὡς «'Αγωγὴν τοῦ Ἑλληνοῦ»; Ὅταν φωρῶται παιδίον λιθοβολοῦν διερχόμενον σιδηροδρομικὸν σιμόν, ἢ μὴ παραχωροῦν ἐν τροχιοδρόμῳ ἢ λεωφορεῖῳ τὴν θέσιν εἰς πρεσβύτερον, δεόν ἀμέσως νὰ παύεται ὁ δημοδιδασκαλὸς του. Ὁ νέος, εἰσερχόμενος εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ὡς φοιτητῆς, πρέπει νὰ εἶνε ἤδη «πολιτισμένος», ἦτοι εὐ-ἀγωγος.

Δὲν θὰ παύσωμεν.

Καίτοι εἰς τὸ ἀμέσως προηγηθὲν φύλλον ἐλειονολογήσαμεν τὴν διεθνή πάρασιν, τὴν ἐπιδειχθεῖσαν ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦ ἐν μέσῳ τῷ «πολιτισμένῳ» εἰκοστῷ αἰῶνι ἀποτοληθέντος ὑπὸ τοῦ ξενοκινήτου συμμοριτισμοῦ παιδομαζώματος, τὰ κατ' αὐτὰς κατὰ τὸν δημοσιώτερον καὶ ἀδιαβλητότερον τρόπον γνωσθέντα ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐκ τοῦ συμμοριτικοῦ κλοισῶ ἀποδράσεως τριῶν βιαίως στρατολογηθέντων ἀηλίκων ἑλληνοπαίδων, θὰ ἔπρεπεν, αὐτὰ τοῦλάχιστον, νὰ συγκινήσουσαν πάντας τοὺς λαοὺς τῆς ὑπ' οὐρανὸν πρὸς αἰωνίαν στηλίτευσιν τῶν ἐνόχων κρατῶν καὶ ἐπισημοτάτην ἀπολάκυσίν των ἐκ τῆς πανανθρωπίνης οἰκογενείας. Εἶνε τόσον ἀπροσμέτρητος ἢ κατὰ τῆς ἐννοίας τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τῆς γείτονος βαρβαρότητος ἀνοσιουργία, ὥστε νὰ μὴ καθίσταται ἀνεκτὴ ἢ ἐναντι αὐτῆς ἐκδηλουμένη ἀνθρωπίνῃ ἀναισθησία. Προχθὲς ἠγγέλθη, ὅτι μία ὀργάνωσις, περιλαμβανούσα πάσας τὰς μητέρας τοῦ κόσμου, ἢ «Παγκοσμία Κίνησις τῶν Μητέρων», προπαρασκευάζουσα διὰ τὸ ἐπιπὸν ἔτος διεθνὲς συνέδριον τῶν μητέρων ἐν Παρισίοις, ἐλέγχεται ἀγνοοῦσα τὴν εἰς βάρος τῶν ἑλληνίδων μητέρων διαπραττομένην συμμοριτικὴν κακοουργίαν, ἀφοῦ εἰς τὰ ὑπὸ συζήτησιν τοῦ συνεδρίου θέματα δὲν περιλαμβάνεται καὶ τοῦτο τὸ ζήτημα. Ἡ συνάντησις δ' αὕτη εἶνε μὴ τέρων συνάντησις καὶ κοινωνολογία, καὶ δὴ ἐκ τῶν περάτων τοῦ κόσμου.

Ἦτο ἐπόμενον.

Πρότασις ἀπὸ τῆς ἀγγλοαμερικανικῆς πλευρᾶς τοῦ ΟΗΕ, ὅπως ἐν ἀρχῇ τῶν συνεδριάσεών του διαδηλοῦται ἐνδειξις σεβασμοῦ πρὸς τὸν Θεόν, ἀπεκρούσθη ὑπὸ τῶν σοβιετικῶν ἀντιπροσώπων. Στάσις τῆς ἀθέου παρατάξεως συνεπῆς. Δὲν πιστεύομεν οἱ προτειναντες νὰ μὴ ἀνέμενον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συστάσεώς των. Ἄλλ' ἔπρεπεν εἰς αὐτὴν νὰ προβοῦν, διὰ νὰ ἀποβῆ παγκόσμιος ἢ πληροφορία περὶ τοῦ εἶδους τῆς μολοσεβικῆς κοσμοθεωρίας, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν, φαίνεται, ἀκόμη οἱ «μέσας νύκτας ἔχοντες» ὡς πρὸς τὸ τί συμβαίνει ὀπισθεν τοῦ παραπετάσματος.

«Ἵποδεξάμενοι».

Μεταξὺ τῶν ἱεροψαλιτῶν ὑπάρχουν οὐχὶ μόνον οἱ μηδὲν ἐκ τῶν ψαλλομένων νοοῦντες, καὶ αὐτῆς ταύτης τῆς λειτουργίας, ἧς τυχάνουν παράγοντες ἀπαραίτητοι, μηδεμίαν ἐννοιαν ἔχοντες, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐξ ἅμα-

θείας ἀποτολμῶντες αὐθαίρετον τῶν ψαλλομένων διόρθωσιν, ἀποτελοῦσαν ἀμάχημα ἀσύγγαστον λειτουργικὸν καὶ δογματικόν. Οὕτω ἠκούσαμεν τὸν χορὸν μεγάλον ἐν Ἀθήναις πυκνοσυγχάστου ναοῦ, τὴν μετοχὴν τοῦ μέλλοντος τοῦ χειρουβικῆ ὕμνου «ὕποδεξόμενοι», ἀπταρέσκως ἀντικαθιστῶντα διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ ἁοριστοῦ «ὕποδεξάμενοι», τῶν κατὰ τὴν μεγάλην Ἐῖσοδον ἐκ τῆς ἱερᾶς Προθέσεως εἰς τὴν ἁγίαν Τράπεζαν μετακομιζομένων ἀπλῶν δώρων μεταβαλλομένων οὕτω ὑπὸ τῶν ἱεροψαλτῶν ἐκ κατακρίτου ἰδιοβουλίας εἰς δῶρα ἥδη ἠγιασμένα, ἐνῶ πρόκειται νὰ ἁγιασθῶν μεταβαλλόμενα εἰς «Βασιλέα τῶν ὄλων», ὃν μ ἐ λ λ ο υ ν οἱ πιστοὶ νὰ ὑποδεχθῶν. Τὸ μείζονος ἀπορίας ὅμως ἄξιον εἶνε, ὅτι οἱ τελεουργοὶ θεολόγοι κληρικοὶ δὲν διορθῶν τοὺς τοιοῦτους στρεβλωτὰς τῶν θείων ἱσμάτων.

Κωνσταντίνος Ψάχος (†).

Διὰ τοῦ πρὸ ἑβδομάδος ἐπισυμβάντος θανάτου τοῦ Κωνσταντίνου Ψάχου ἐξέλιπε μία γνησίως μεμουσικωμένη φυσιογνωμία, πληρώσασα ὀλόκληρον ἐποχὴν δι' ἐμμόχθου πρωτοβουλίας πρὸς καλλιέργειαν τῆς καθαρᾶς βυζαντινῆς μουσικῆς ἐν Ἑλλάδι. Ἀποσταλεὶς πρὸς τοῦτο εἰς Ἀθήνας ἐκ τοῦ Φαναρίου ὑπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, πρῶτος ἐπὶ δεκαεπταετία ἐδίδαξε τὴν βυζαντινὴν μουσικὴν ἐν τῷ Ῥοδεῖῳ Ἀθηνῶν, εἰς τὴν ἐν αὐτῷ δ' οὕτω δημιουργηθεῖσαν εἰδικὴν ταύτην ἔδραν ὀφείλεται ἢ πρὸ δεκαετίας προαγωγῆ αὐτῆς εἰς εἰδικὴν Σχολήν. Παρὰ πάσας ὁμοίας τὰς δημολογουμένως συντονωτάτας προσηπαθείας τοῦ μεταστάντος, ἀνθ' ὧν ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐτιμήθη καὶ διὰ τοῦ ὀφφικίου τοῦ ἐντίμου Ἀρχοντος τῆς Πατριαρχικῆς Ἀδλῆς, οὐτε οἱ προσωπικοὶ του μόχθοι ἀπέβησαν οὐσιαστικῶς καρποφόροι, καὶ ἡ μετέπειτα δὲ Σχολὴ τοῦ Ῥοδεῖου βαρύνθους βραδύτατα σύρει τὰ βήματα. Διὰ ξένων μουσαρίων βασανίζον τὴν θρησκείουσαν τῶν ἀθηναίων ψυχὴν οἱ «μουσικοί» χοροὶ πλείστον ναῶν τῆς ἀθηναϊκῆς πρωτευούσης, ἢ δὲ «ἄχρονος» μουσικῆ Σακελλαριδίου ἐπέτυχε νὰ ἀναχθῆ αὐτόχρημα εἰς Σχολήν, ἐφ' ὅσον γενικῶς σχεδὸν προτιμᾶται τῆς γνησίας βυζαντινῆς. Ἀλλ' ὁ ἀείμνηστος μουσοχαρὴς Ψάχος ἠσυχολήθη καὶ εἰς τὴν ἑλληνικὴν λαϊκὴν μουσουργίαν δι' ἐπιμελεστάτης ἐρεῦνης τῶν δημοτικῶν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἱσμάτων, πρὸς τῆ ἐνασχολήσει του δὲ εἰς τὴν «Παρασημαντικὴν» τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς ἐμελοποιεῖ καὶ ἀρχαῖα χορικά, πολλὰς δὲ μελέτας ἐδημοσίευσε περὶ τε τῆς βυζαντινῆς καὶ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς μουσικῆς.

Ἀναπαύσαι Κύριος ὁ Θεὸς τὴν ψυχὴν τοῦ μουσολήπιου ἀνδρὸς ἐν δικαίῳ σκηναίς.

Ἄν ἐπρεπε νὰ συνοψίσω τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν εἰς μίαν λέξιν, θὰ ἔλεγον π ρ ο σ ε υ χ ῆ. Διότι πρῶτος κατ' ἀνάγκην νὰ ἔχη συναισθανθῆ τὴν ἀμαρτίαν τῆς ἢ ψυχῆ πρὶν ἢ δυνθῆ νὰ προσευχηθῆ πρῶτος δηλαδὴ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἐλπίδα τῆς συγγνώμης πρὶν ἢ τολμήσῃ νὰ ἀποταθῆ πρὸς τὸν Παναιτίεμονα.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Τὸ διὰ τὴν 26 παρ. μὴνός ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ὀρθῶν καὶ ἔνεκα τῆς κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην παρεμπεσοῦσης κηδεύσεως τοῦ ἀειμνήστου πρωθυπουργοῦ Θεμιστοκλέους Σοφούλη ἀναβλήθην τεσσαρακονθήμερον ἱερὸν μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ αἰοιδίου Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ ἐτελέσθη τῆ ἀμέσως ἐπιούσῃ Κυριακῇ, 3 μεσοῦντος. Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ἱεουργηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, συμπαραστατομένου ὑπὸ τῶν Σεβ. συνοδικῶν μελῶν, ἐψάλη ἡ μνημόσυνος Ἀκολουθία ἐν πυκνοτάτῳ ἐκκλησιασμάτῳ, μετ' αὐτὴν δὲ τὸν ἐπιμνημόσυνον λόγον, δημοσιευόμενον ἐν τῷ παρόντι φύλλῳ, εἶπεν ὁ Βοηθὸς Ἐπίσκοπος Ταλαντίου θεοφιλέστ. Βασίλειος.

Ἀποστολικὴ Διακονία. Τὴν 30ὴν Ἰουνίου συνήλθε τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον εἰς πρώτην συνεδρίαν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ αἰοιδίου Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ. Ἐν ἀρχῇ τὸν νέον Ἀρχιεπίσκοπον κ. κ. Σπυρίδωνα προσεφώνησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σάμου καὶ οἱ κ.κ. Ἀλιβιζάτος, Βέλλας καὶ Τρεμπέλας, οἵτινες, ἀφοῦ ἐμνήσθησαν τῶν πρὸς τὴν Ἀποστ. Διακονίαν ὑπηρεσιῶν τοῦ προαπελθόντος Ἀρχιεπισκόπου, ἐξέφρασαν τὴν βεβαίωσιν ὅτι ὑπὸ τὴν πεπνυμένην καθοδήγησιν τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου ἢ Ἀποστ. Διακονία θὰ βαδίσῃ περαιτέρω πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ αὐτῆς καὶ ἐδήλωσαν ὅτι θὰ συνεχίσουν παρέχοντες τὰς ὑπηρεσίας τῶν ὡς ὑπηρετᾶται τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ἀπαντῶν, ἀφοῦ ἠγαρήσθησε τὸ Συμβούλιον καὶ ἐχαρακτήρισε τὴν Ἀποστ. Διακονίαν ὡς ἐν τῶν φωτεινότερων ἔργων, τὰ ὅποια κατέλειπεν ὁ προκάτοχος αὐτοῦ, ἐδήλωσεν ὅτι θὰ παράσῃ πᾶσαν ὑποστήριξιν πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ νεαροῦ δένδρου λίου, παρ' ὃ ἡ Ἐκκλησία πολλὰ ἀναμένει.

Τὴν 2αν μ. μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἡλείας κ. Γερμανοῦ, τοῦ Γεν. Δ)τοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ τοῦ μηχανικοῦ κ. Καραντινοῦ, ἐπεσκέφθη τὴν Σχολὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ ἐπεθεώρησε τὰ νέα οἰκήματα, ἔνθα κατὰ τὸ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος θὰ στεγασθῶν οἱ νέοι ὑπότροφοι τῆς Σχολῆς, διπλάσιοι τὸν ἀριθμὸν καὶ οἱ φοιτηταὶ τῆς Θεολογίας.

Προτάσει τῶν οἰκείων Τοπικῶν Συμβουλίων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ ἀποφάσει τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου διαρίσθησαν βοηθοὶ ἱεροκήρυκες τῶν Ἱ. Μητροπόλεων Θεσσαλονίκης, Σερρών καὶ Ἄρτης οἱ Θεολόγοι Ἀπόστολος Κωστίδης, Βασίλειος Χαράνης καὶ Κωνσταντίνος Σακελλαρόπουλος.

Ἐξεδόθη ὁ 21ος τόμος τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ὑπὸ τὸν τίτλον: Μητροπολίτου Χίου Παντελεήμονος Οἱ Ἀπόστολοι: Ὀμιλῖαι εἰς τὰς ἀποστολικὰς περικοπὰς τῶν Κυριακῶν. Ἀθήναι 1949 σ. 212 (Δρχ. 15.000).

ὑπὸ τῆς Ἀποστ. Διακονίας ἠγοράσθησαν πέντε κινηματογραφικὰ μηχανήματα πρὸς χρῆσιν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων. Ἐτέρα δέκα θέλου παραληφθῆ κατὰ τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριον.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ (9) ἢ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος μετέβη ἀεροπορικῶς εἰς Ἰωάννινα, τὴν ἔδραν τῆς προτέρας αὐτοῦ ἐπαρχίας, ὅπως ἀποχαιρετίσῃ τὸ εἰς ὄψιν εἶχεν ἐπὶ ἔτη μακρὰ ὀλοφύχως ἀφοσιωθῆ πεφλημένον αὐτῷ ἠπειρωτικὸν ποιμνιον.

—Τῷ προπαρελθόντι Σαββάτῳ (2) εἰς τὸ ἐν Ἑλληνικῇ Ἀμερικανικῶν Κολλέγιον Θηλέων ἐγένετο ἡ τελετὴ τῆς ἀπονομῆς τῶν πτυχίων πρὸς τὰς ἀπολυόμενας σπουδαστριάς τοῦ Ἰδρύματος, κατὰ τὴν ὁποίαν τὴν Α. Μ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον ἀντεπροσώπευσεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σάμου κ. Εἰρηναῖος, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων παρὰ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας πᾶνσοιολ. Ἀρχιμ. Βαρνάβα Τζωρ.

τζάτου. Κατά την έναρκτήριον προσευχήν ἡ Α. Σ. εἶπε τὴν ἀκόλουθον εὐχήν:

«Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐκ τῶν ἀβύσσων καὶ τοῦ χάους ἀνοικοδομήσας τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν Γῆν, ὁ διατάξας δὴν τὴν Κτίσιν κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἐξαγγέλλῃ τὸ μεγαλεῖον τῆς δυνάμεώς Σου, ὁ ποιήσας εἰς ἄρσεν καὶ θῆλυ τὴν ζωὴν, ἵνα ἐν τῇ ἐνώσει αὐτῶν ἀνανοῦται καὶ συνεχίζεται ἡ θαυμασιή Σου δημιουργία, ὁ ἐμφυσήσας εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν θείαν πνοήν Σου καὶ ἐγκαθάσας εἰς τὴν καρδίαν του τὴν ἐλευθερίαν, εἰς τῆς πηγάσει ἡ δημιουργός του δύναμις καὶ βεβαιούται ἡ ἀξιοπρέπεια του ὡς ὑψίστη ἀξία ἐντὸς τῆς Ἱστορίας, εὐλόγησον τὸν οἶκον τοῦτον, ὅπου θυγατέρες τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ Σου διαπαιδαγωγοῦνται καὶ προπαρασκευάζονται εἰς ἐκλήρωσιν τοῦ ὑψηλοῦ των προορισμοῦ εἰς τὸν κόσμον.

Ἐὰν ἡ σοφία Σου ὤρισεν, ἵνα ἡ γυνὴ διὰ τοῦ μητρικοῦ της φιλτρῶν ἀποβῆ τὸ στήριγμα καὶ ἡ συντήρησις καὶ ἡ παρηγορία τῆς ζωῆς, δός, Κύριε, ἵνα αἱ τεμαίωσας τὰς σπουδὰς των τρέφῃμοι τοῦ σεμνοῦ τούτου Ἐκπαιδευτικοῦ Ἰδρυματός περιπατήσωσιν ἐν τῇ ζωῇ κατὰ τὸ θελήμα Σου τὸ ἅγιον, διότι οὐχὶ μόνον ἡ ὁρμή καὶ τὸ ἐνστικτικόν, μετὰ τὸ ὁποῖον ἐκδηλοῦται ἡ ζωὴ ὡς δύναμις συντηρήσεως εἶναι τὰ ἐφόδια, δι' ὧν ἐκπληροῦνται οἱ μεγάλοι ἐκπολιτιστικοὶ σκοποὶ τῆς Ἱστορίας, ἀλλ' ἡ ἐλευθερία, ἡ ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς πίστωσης βιωματικῆς ὡς ἀγάπη, ἡ μεταβαλλομένη εἰς φῶς καὶ συγκινοδοσαν χάριν, καθιστᾷ τὴν γυναικεῖαν ψυχὴν ὑψηλὴν καὶ ἰερὰν ἀξίαν, πηγὴν ἐμπνεύσεως καὶ χαρᾶς. Πάντες ἐκ τοιαύτης γυναικεῖας προσωπικότητος, ἀναλισκομένης ἐντὸς τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας ὡς ἐκουσίας θυσίας καὶ ἐγκαταρροσύνης εἰς δόξνας καὶ συμφορὰς, ἀντιτῶν τὴν δύναμιν διὰ τὰς πνευματικὰς των δημιουργίας, διὰ τοὺς ἥρωϊκοὺς των ἀγῶνας πρὸς κατατίμησιν ὧν των ἐπιπροσθούτων ἐμποδίων μετὰ σκοπὸν τὴν ἐπιβολὴν τῆς Βασιλείας Σου εἰς τὸν κόσμον. Ἀνάδειξον τὰς τροφίμους τῆς Σχολῆς ταύτης, τὰς ἀπολυομένας σήμερον ἐκ τῶν τάξεων αὐτῆς καὶ ἀποστειλλομένας εἰς τὴν Κοινωνίαν τίμια καὶ ἐκλεκτὰ στελέχη τῆς κοινωνικῆς ἡγεσίας, πλήρεις χάριτος, εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς, βαθέως συμπονοῦσας εἰς πάσαν δυστυχίαν ἀναξιοπαθούτων ἀνθρώπων ἀνεξαργήτως θρησκείας καὶ οἰασθήποτε κοινωνικῆς τάξεως, συμμεριζομένας προθύμως τὰς δόξνας καὶ τὰς χαρὰς τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ συμπραϊτούσας ἐν τῷ Ὄνόματι Σου εἰς ἔργα δικαιοσύνης καὶ εὐεργείας καὶ ἠθικῆς τάξεως εἰς τὸν κόσμον, ἵνα οὕτω δημιουργοὶ καὶ υποστηρικταὶ τῆς Βασιλείας Σου, ἦτις εἶναι ὁ θρίαμβος τῆς ἐλευθερίας ἡμῶν καὶ τῆς Θείας Σου Χάριτος, ἀποβῶσι τὸ σέμνωμα τῶν γονέων των, ἡ δικαιοσύνη τῶν μόνων των διδασκάλων καὶ καθηγητῶν τῆς Σχολῆς των, τὸ πλῆρωμα τῶν ἐλλείπων καὶ τῶν προσδοκίων πάντων των σεμνωμένων δι' αὐτάς, δόξα καὶ ἔπαινος τοῦ Ἁγίου Σου Ὄνόματος. Ἀμήν!»

—Τὸ Δελτίον τῆς «Οἰκουμενικῆς Ὑπηρεσίας Τύπου καὶ Πληροφοριῶν», ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ἐξαιρεῖ τὴν μέχρι τοῦδε φιλανθρωπικὴν καὶ ἐθνικὴν δράσιν αὐτοῦ, ἕνεκα τῆς ὁποίας θεωρεῖται ὡς ὁ πατὴρ τοῦ λαοῦ, ὡς καὶ τὰ διοικητικὰ του χαρίσματα.

Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι

Μητρόπολις Γρεβενῶν.

Μεσοῦντος τοῦ μηνὸς Μαΐου εἰς τὴν πόλιν τῶν Γρεβενῶν ἐγένοντο ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γρεβενῶν κ. Θεοκλήτου δύο συγκεντρώσεις τῶν ὑπὲρ τῆς ἀμύνης τῆς πόλεως τῶν Γρεβενῶν μετ' ἐξαιρέτου πατριωτισμοῦ δρασάντων συμμοριοπληκτῶν ἱερέων. Τὰ πορίσματα τῶν δύο τούτων συγκεντρώσεων ἀπεκρυσταλλώθησαν εἰς πρακτικόν, ἐν τῷ ὁποίῳ μετὰ ξὺ ἄλλων ἐξεφράσθησαν παράπονα διὰ τὴν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἐπιδειχθεῖσαν ἀδιαφορίαν διὰ τὰ Γρεβενά, τὴν ἀκρόπολιν ταύτην τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὴν τόσον δεινοπαθήσαν καὶ δεινοπαθοῦσαν. Ἐν συνεχείᾳ ἐξήρθη καὶ ἡ ἐν τῇ πόλει Γρεβενῶν ζωνρὰ κινήσις τῆς Κατηχητικῆς σχολῆς «ὁ Αἰμιλιανός», ἦτις, στυγασοθηρομένη προσεχῶς εἰς ἴδιον κτίριον παραπλεύρως τοῦ Ι. ναοῦ τοῦ Ἁγ. Ἀχιλλίου, ἐλπίζεται ὅτι θὰ γίνῃ ἐν ἀπὸ τὰ ἰσχυρότερα ὄργανα πρὸς διάδοσιν τῆς χριστιανικῆς γνώσεως καθ' ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν Γρεβενῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΠΟΛΕΩΣ

Τὸ κατ' αὐτὰς ληφθὲν τελευταῖον τεύχος τῆς «Ὁρθοδοξίας» τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου (τεύχ. 1 Ἰαν.—Μαρτ. 1949) περιέχει ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ τὰ κατὰ τὴν εἰς ΚΠολὶν ἐξ Ἀμερικῆς ἀφίειν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρα, τὰ κατὰ τὴν ἐνθρόνισιν καὶ τὴν εἰς Ἀγκυραν μετὰβασιν αὐτοῦ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ὡς ἀναγινώσκωμεν ἐν τῷ «Πανταίνῳ» τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, τὸ Πατριαρχικὸν Γραφεῖον Τύπου ἐξέφρασε τὴν ἐκπληξίν του ἐπὶ τῷ ὅτι πολλοὶ ἕλληνες ὀρθόδοξοι, καὶ «ἰδίως Ἕλληνίδες», ἔσπευσαν νὰ ἐκκλησιασθῶσιν εἰς τὴν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ρωμαιοκαθολικὴν ἐκκλησίαν ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ καθολικοῦ «ἁγίου Ἀντωνίου τῆς Πάδοβας», προσκομίσαντες καὶ δωρεάς. Τὸ αὐτὸ δὲ παρετηρήθη καὶ κατὰ τὸν ὑπὸ τῶν ρωμαιοκαθολικῶν ἑορτασμόν τῆς ἁγίας Τερέζας τοῦ Λιζιέ. Καὶ ταῦτα, ἐνῶ εἶνε γνωστὸν ὅτι ἄλλος εἶνε ὁ πανεκκλησιαστικῶς ἀνεγνωρισμένος καὶ τιμώμενος ἰδιαζόντως παρὰ τοὺς ὀρθοδόξους ἅγιος μέγας Ἀντωνίος, ἐνῶ ὁ τῆς Πάδοβας ἅγιος εἶνε ἀνεγνωρισμένος ὑπὸ μόνης τῆς παπικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἡ ἁγία Τερέζα δὲ εἶναι ἁγία μόνη τῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας. Τούτων ἕνεκα τὸ Πατριαρχεῖον πληροφοροεῖ ἅπας διὰ παντός ὅτι εἶναι ἠναγκασμένον νὰ λάβῃ μέτρα κατὰ τῶν τοιούτων ὀρθοδόξων, «διὰ νὰ προλάβῃ τὴν περαιτέρω ἀσεβῆ πρὸς τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν συμπεριφορὰν τῶν τέκνων αὐτῆς».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Ὁ δικαστὴς Ἀμμοχώστου, δικάζων κύπριον κομμουνιστὴν ἐπὶ τῷ ὅτι συμπεριφέρθη ἀσεβῶς καὶ ἀπρεπῶς δι' ἀσέμνου γλώσσης πρὸς τὴν Παναγιάν Μητέρα τοῦ Κυρίου, κατεδίκασεν εἰς τρίμηνον φυλάκισιν, ἐδέσμευσε δ' αὐτόν δι' ἔγγυθσεως 40 λιρῶν ἐπὶ τριετίαν. Ἀπαγγέλλων τὴν καταδίκην ὁ δικαστὴς συνώδευσεν αὐτὴν διὰ τῶν ἐξῆς: «Ἀνοχὴ τοιαύτης διαγωγῆς, ἐπιδεικνυομένη ὑπὸ προσώπων, τὰ ὁποῖα προσβάλλουν καὶ ὑβρίζουν τὰ ἱερά καὶ τὰ ὅσια τοῦ τόπου τούτου θὰ εἶχε πολὺ σοβαρὰς συνεπείας. Ὡχρῶμεν ὅλοι μας πρὸ τῆς ἀπροσμετρήτου ἀνευλαβείας καὶ ἀσεβείας, τὴν ὁποῖαν ἐδειξες, κατηγοροῦμεν, ἀναφερόμενος εἰς τὴν γλυκυτάτην Παρθένον Μαρίαν. Εἰλικρινῶς θλίβομαι καὶ μαζί μου καὶ ἡ κοινότης Τρικώμου, διότι ἐκ τῶν κολπῶν τῆς ἐξεπήδησεν ἐν τοιοῦτο παράσιτον...».

—Ἐπισκοπευζόμενου τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ μεγάρου, ἀνεκαλύφθη γλυπτὴ ἀψίς παριστώσα τὸν Εὐαγγελισμόν, ἔργον πιθανῶς τοῦ 13 ἢ 14 αἰῶνος. Ὁ ἐν τῷ αὐτῇ ἀνευρέθη ναῦκος ἀνήκει εἰς παλαιὸν τμήμα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τῆς ἐποχῆς τῆς Φραγκοκρατίας, γνωστὸς ὡς ναὸς τῶν καλογραιῶν. Ἀνωθεν τοῦ ναύκου εὐρηται τὸ δωμάτιον, ἐνθα διέμενον ὁ ἐθνομάρτυρ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Κυπριανός· ἐξ αὐτοῦ αἱ τοῦρκοι τὸν κατεβίβασαν κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821 καὶ τὸν ἀπηγχόνισαν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Τὸ Περιοδικὸν τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας ἐδημοσίευσε ἀνάλυσιν καὶ κριτικὴν τῶν προσφάτων δημοσιευμάτων τῆς ὀρθοδόξου ρωσικῆς Ἐκκλησίας καὶ μετὰξὺ ἄλλων τῶν «Λόγων, προσφωνήσεων καὶ ποιμαντορικῶν ἐγκυκλίων τοῦ Παναγιατάτου Ἀλεξίου, Πατριάρχου πασῶν τῶν Ρωσιῶν». Εἰς τὸ τέλος τῆς σχετικῆς βιβλιοκρισίας, ἀφοῦ ἀριθμοῦνται αἱ ὑπηρεσίαι, ἃς προσέφερον ὁ Ἀλέξιος εἰς τὴν πατρίδα του, ἀναφέρεται ἡ ἐξῆς δὴλωσις τοῦ Πατριάρχου πρὸς τὸν ἀνταποκριτὴν τῆς καθημερινῆς ἐφημερίδος τῆς Μόσχας «Ἰζβέστιγια»: «Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐτῶν τοῦ πολέμου ἡ ρωσικὴ Ἐκκλησία ἐδείξεν ἐνώπιον ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου τὴν πλήρη αὐτῆς ἀλληλεγγύην ἀπέναντι τῆς κυβερνήσεως. Καὶ μετὰ τὴν νίκην ἐπίσης ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἐν μετὰ τὴν πατρίδα, τὴν ὑπηρετεῖ καὶ, πράττουσα αὐτὸ, ἐνεργεῖ ὡς πράττει αὐτὸ καὶ ἡ κυβερνήσις. Ἡ Ἐκκλησία βοήθει τὴν κυβερνήσιν καὶ ἀκοῦει τὰς ἐκκλήσεις τῆς... Ὁ

Πατριάρχης δὲν ἀφήνει νὰ παρέλθῃ οὐδεμία ἀναμνηστική τελετή, χωρὶς νὰ ἀπευθῆν ἡ μήνυμα χαιρετισμοῦ πρὸς τὸν Στάλιν καὶ χωρὶς νὰ στείλῃ εἰς αὐτὸν εὐχὰς πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου του. Συγχρόνως εἰς τὰς ποιμαντορικάς ἐγκυκλίους αὐτοῦ ὁ Πατριάρχης παροτρύνει τὰ τέκνα τῆς ὀρθοδόξου ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ἵνα ἐκτελοῦν τὰ καθήκοντα αὐτῶν ὡς πολιτῶν. Περαιτῶν μίαν τῶν ἐγκυκλιῶν τούτων λέγει: «Ἄς εὐχρηθῶμεν μὲ περισσότερον ζῆλον ὑπὲρ τοῦ ἰσχυροῦ ρωσικοῦ κράτους, προστατευομένου ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ κυβερνωμένου ὑπὸ τοῦ σοφοῦ ἀρχηγοῦ του, ὃν ἐξέλεξεν ἡ Θ. Πρόνοια, ἵνα ὁδηγῇ τὴν χώραν ἡμῶν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς δόξης καὶ τῆς εὐτυχίας».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Ἐπὶ τὸν τίτλον «Magnum Crimen» πεντηκονταετία τοῦ καθολικισμοῦ ἐν Χορβατία» ἐξεδόθη ἐν σερβο-χορβατικῇ γλώσσῃ (Ζάγκρεμπ 1948) ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ ἐν Βελιγραδίου Πανεπιστημίου Βίκτορος Νοβάκκα ἔργον ἐκ σελίδων 1140. Τὸ σύγγραμμα ἀφιερῶται «εἰς τὰ γνωστὰ καὶ ἀγνωστὰ θύματα τοῦ κληρικοφασισμού», ἀποτελεῖ δὲ τὸ τρίτον καὶ τελευταῖον μέρος τριλογίας, διασαφούς τὸν «ρόλον» τοῦ καθολικοῦ κλήρου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ χορβατικοῦ λαοῦ κατὰ τὴν τελευταίαν ἑκατονταετίαν. Τὸ πρῶτον μέρος, φέρων τὸν τίτλον «Magnum tempus», ἐπραγματεύετο περὶ τῆς διαγωγῆς τοῦ καθολικοῦ κλήρου κατὰ τὴν «κίνησιν τοῦ ἰλλυρισμοῦ» τῶν ἐτῶν 1830-1850, τὸ δὲ δεύτερον μέρος ἐπεγράφετο «Magnus sacerdos», ἀφιερῶτο δ' εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Στροσμάιερ καὶ περιέγραφε τὸν μοῖραϊον «ρόλον» τοῦ καθολικοῦ κλήρου κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετίας. Τὸ ἔργον ἀναλύεται λεπτομερῶς ἐν τῷ τεύχει τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ ἐπισήμου «Περιοδικοῦ τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας». Ὁ σ. τοῦ ἔργου χαρακτηρίζεται ὡς καταστρεπτικὴν τὴν ἐν λόγῳ δρᾶσιν τοῦ καθολικοῦ κλήρου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Κατὰ τὰς ἐκ Ρουμανίας εἰδήσεις, 36 ρουμάνοι οὐνίται ἱερεῖς μετὰ 2 πρωθιερέων, ἐκπροσωποῦντες 423 ρουμανοκαθολικοὺς κληρικούς, ἀπέφασιν ἐν συνελεύσει συγκροτηθείσῃ ἐν Κλοῦζ νὰ ἐνωθῶσι μετὰ τῆς ὀρθοδόξου ρουμανικῆς Ἐκκλησίας, μεταβάντες δ' εἰς Βουκουρέστιον, ἀνήγγειλαν τὴν ἀπόφασιν εἰς τὴν Α.Μ. τὸν ρουμάνον Πατριάρχην. Ἡ Ι. Σύνοδος τῆς ρουμανικῆς Ἐκκλησίας, ἀποδεχθεῖσα ἐν εἰδικῇ συνεδρίᾳ τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ἐκύρωσεν αὐτὴν ἐν συλλειτουργίᾳ μετ' αὐτῶν. Κατὰ τὰς αὐτὰς πληροφορίας, οἱ ρουμανοκαθολικοὶ ἐν Ρουμανίᾳ ἀνέρχονται εἰς 1.250.000, ἀριθμοὶ δὲ 1700 ναοὺς καὶ 700 ἱερεῖς, ἕνα μητροπολίτην καὶ τέσσαρας ἐπισκόπους.

— Ἀναγινώσκωμεν ἐν τῷ ἐπισήμῳ περιοδικῷ τῆς ρουμανικῆς Ἐκκλησίας «Biserica Romana», ὅτι οἱ ρουμάνοι φοιτῶντες τῆς Θεολογίας τυγχάνουσιν ἀναβολῆς κατατάξεως εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ μέχρι πέρατος τῶν σπουδῶν των, ὡς πρὸς δὲ τὴν εἰς τὰς στρατιωτικὰς μονάδας κατάταξιν τῶν ἤδη πτυχιούχων τῆς Θεολογίας, οἱ τοῖ, ἐφ' ὅσον προσέρχονται εἰς τὰς τάξεις τοῦ κλήρου, θὰ χρησιμοποιοῦνται εἰς τὰς ὑγειονομικὰς ὑπηρεσίας ἀναλόγως τῶν ἐκάστοτε παρουσιαζομένων ἀναγκῶν.

ΡΩΜΑΪΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ Α. Α. ὁ Πάπας Ρώμης δι' εἰδικῆς Βούλλας ἀνήγγειλεν εἰς τὸν καθολικὸν κόσμον, ὅτι τὸ Ἅγιον Ἔτος θὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων τοῦ ἐνεστώτος ἔτους καὶ θὰ λήξῃ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ προσεχῶς ἔτους 1950. Τῇ προνοίᾳ τῶν ἐκασταχοῦ ἱεραρχῶν τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας οἱ πιστοὶ αὐτῆς, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Μεγάλου Ἰωβιλαίου, εἴτε δι' ἐπισκέψεως τῆς Ρώμης, εἴτε καὶ παραμύνοντες οἴκοι, θὰ προπαρασκευάσων ἑαυτοὺς πνευματικῶς εἰς ἐξιλέωσιν τῶν ἀμαρτιῶν ἐν δεήσεσι καὶ ἔργοις ἀγαθοῖς.

— Ἀπὸ τινος ἐσημειώθη ἔντασις τοῦ διωγμοῦ τοῦ Καθολικοῦ κλήρου ἐν Τσεχοσλοβακίᾳ. Ὁ κατὰ τῆς τσε-

χοσλοβακικῆς κυβερνήσεως διαμαρτυρηθεὶς διὰ τὰ κατὰ τοῦ κλήρου διοικητικὰ μέτρα Ἀρχιεπίσκοπος Πράγας καὶ Πριμάτος τῆς ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ Καθολικῆς Ἐκκλησίας Σεβ. Ἰωσήφ Μπέραν ἐτέθη ὑπὸ περιορισμόν, ἢ κομμουνιστικῆ δ' ἀστυνομίας, καταλαβούσα τὸ μέγαρον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, συνέλαβε τὸ προσωπικὸν αὐτῆς. Παρόμοιος διωγμὸς ἐσημειώθη καὶ κατὰ τοῦ Καθολικοῦ κλήρου τῆς ρουμανικῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τῆς κομμουνιστικῆς ρουμανικῆς κυβερνήσεως.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΒΗΣΣΥΝΙΑΣ

Ἐν Ἀντις-Ἀμπέμπα ἤρχισε νὰ γίνεταί μία πλήρης ἀναθεώρησις τῆς Ἀμχαρικῆς Βίβλου. Πρὸς τοῦτο ὁ αὐτοκράτωρ Χαϊλέ Σελασιέ ἐζήτησε τὴν συνεργασίαν τῆς Βρετανικῆς Βιβλικῆς Ἐταιρείας. Ἡ ἀναθεώρησις θὰ ἀπαιτήσῃ τρία ἔτη διὰ τὴν Καινὴν Διαθήκην καὶ τέσσαρα ἔτη διὰ τὴν Παλαιάν Διαθήκην. Ἐν τῇ Ἀμχαρικῇ Βίβλῳ περιλαμβάνονται καὶ τινὰ ἀπόκρυφα βιβλία, ὡς τὸ βιβλίον τοῦ Ἐνώχ.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΣΜΟΣ

Εἰς τὴν πρώτην σελίδα τοῦ φύλλου τῆς 6 Μαΐου 1949 τῶν «Ἐκκλησιαστικῶν Καιρῶν» τοῦ Λονδίνου δημοσιεύεται ἐμπεριστατωμένον ἄρθρον περὶ τοῦ «ἀγῶν» τῆς Ἐκκλησίας ἐν Ἑλλάδι. Ἐν αὐτῷ μεταξὺ ἄλλων γίνεται λόγος περὶ τῆς ἐν ταῖς πλείστασις ἑλληνικαῖς μητροπόλεσι ὑπαρχούσης πτωχείας καὶ ἀθλιότητος, περὶ τῶν καθ' ὄλου δεινῶν, ἅτινα ἐπεσώρευσεν ὁ πόλεμος καὶ ἰδίως ὁ συμμαχορισμὸς, περὶ τοῦ ἐκ μέρους τῶν ὀργάνων τοῦ Ἀντιχριστοῦ σφαγιασμοῦ ὑπερτριοκοσίων ἑλλήνων κληρικῶν, περὶ τῆς πυρπολήσεως καὶ καταστροφῆς τῶν ναῶν καὶ περὶ τοῦ δράματος τῶν πεινῶντων προσφύγων καὶ τῶν ἀπορφανισθέντων παιδίων. Ὡσαύτως ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ γίνεται λόγος περὶ τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐξαίρεται ἀφ' ἐνός τὸ ἔργον «Ἐσωτερικῆς Ἱεραποστολῆς», τὸ ἐπιτελούμενον ὑπὸ τῆς Ἀπ. Διακονίας, καὶ ἰδίως ἡ ἐκδοτικὴ αὐτῆς προσπάθεια, ὡς καὶ ἡ ἴδρυσις τῆς ἐν Ἀθήναις «Σχολῆς Ἱεροκρητῶν, κατηχητῶν καὶ ἐξομολόγων» καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ προσπάθεια πρὸς ἐπούλωσιν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου ὄχι μόνον πνευματικῶν, ἀλλὰ καὶ ὑλικῶν πληγῶν. Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι τοῦ αὐτοῦ φύλλου δημοσιεύεται καὶ χαρακτηριστικὴ εἰκὼν ἐνός ἐκ τῶν ἀπορφανισθέντων ἑλληνοπαίδων.

— Δι' ἰδιαιτέρων τελετῶν ἐωρτάσθη ἐν Ἀγγλίᾳ τῇ 19 λήξαντος μηνός, Κυριακῇ, ἡ τετρακοσιοστὴ ἐπέτειος τοῦ «Βιβλίου Προσευχῶν» τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας. Τοῦτο, τεθὲν εἰς χρῆσιν τῷ 1549, ἀπετέλεσε τὸ θεμέλιον τῆς λατρείας τοῦ ἀγγλικανικοῦ κόσμου, ἤσκησε μέγαλὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἀγγλικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας, μετεφράσθη δὲ μέχρι σήμερον εἰς 149 γλώσσας.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Ἐν Λονδίῳ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θυατείρων ἐτέλεσε τὰ ἐγκαινία νέου ναοῦ ἐπ' ὀνόματι τοῦ μεγάλου Βασιλείου. Ὁ ναὸς οὗτος θὰ χρησιμοποιηθῆται ὑπὸ τῆς ἀγγλικανο-ὀρθοδόξου «Ἀδελφότητος τοῦ ἁγ. Ἀλβανοῦ καὶ τοῦ ἁγ. Σεργίου», τῆς ὁποίας ὁ σκοπὸς εἶναι ἡ ἀμοιβαία προσέγγισις τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἀγγλικανισμοῦ. Ὁ ναὸς εἶναι ἰδιοκτησία τῶν ὀρθοδόξων, θὰ χρησιμοποιηθῆται ὅμως καὶ ὑπὸ τῶν ἀγγλικανῶν.

Μετὰ τὴν τελετὴν τῶν ἐγκαινίων ὁ Σεβ. Θυατείρων ἐν προσφωνήσει του εἶπε μεταξὺ ἄλλων, ὅτι πολλάκις προέτρεψεν ὀρθοδόξους, ἀπομακρυσμένους ἀπὸ μίαν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, νὰ παρακολουθοῦν τακτικῶς τὰς ἀγγλικανικὰς λειτουργίας, νὰ ἀκούουν κηρύγματα καὶ νὰ προσεύχονται μετὰ τῶν ἀγγλικανῶν.

Ἐπράττων αὐτὸ, εἶπε, συμμορφοῦμαι πρὸς τὰς θεμελιώδεις χριστιανικὰς ἀρχάς, αἵτινες κατὰ τὴν τελευταίαν τριακονταετίαν ὡδήγησαν τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐν ἐνθαρρύνῃ τὴν φιλίαν, τὴν ἀμοιβαίαν κατανόησιν τῶν ὀρθοδόξων καὶ τῶν μελῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν εἰς ζητήματα σχετικὰ πρὸς τὸ κοινὸν ἐνδιαφέρον ὁλοκλήρου τῆς Χριστιανωσύνης».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κηρύγματα εκκλησιαστικά *Μητροπολίτου Δαρίου Δωροθέου*: Λόγοι εἰς τὰ κατὰ Κυριακὴν Εὐαγγέλια, Ἐκδοτ. Οἶκος «Ἀστὴρ» Ἀλ. καὶ Ε. Παπαδημητρίου. Ἀθῆναι 1949 (σελ. 231). Δημοσιεύονται τινὲς ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Σεβ. ἐκφανηθέντων λόγων κατὰ τὸ εἰκοσαετὲς τῆς ἀρχιερατείας αὐτοῦ διάστημα εἰς δύο τόμους. Τούτων ὁ νῦν ἐκδοθεὶς πρῶτος περιλαμβάνει λόγους εἰς τὰ 57 Εὐαγγέλια τῶν Κυριακῶν, ὁ δ' ἐκδοθησόμενος δεύτερος θὰ περιλάβῃ λόγους εἰς ἑορτὰς καὶ μνήμας ἁγίων καὶ ἄλλους περιστατικούς.

Βασιλείου Ἀτέση, Ἐπισκόπου Ταλαντίου, Ὁ ἐπίσκοπος Κέας καὶ Κύθου Νικόδημος Ρούσος (1797-1841). Ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Ἐκκλησίας». Ἀθῆναι 1949 (σελ. 21).

Ἰωάννου Ν. Καμίση, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἡ ὀρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία καὶ αἱ σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὰς ἑτεροδόξους Ἐκκλησίας καὶ τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Ἐκκλησίας». Ἀθῆναι 1949 (σελ. 54).—Ὁ λόγος α) περὶ τῆς φύσεως τῆς Ἐκκλησίας, β) περὶ τῶν σχέσεων τῆς ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰς ἑτεροδόξους Ἐκκλησίας, καὶ γ) περὶ τῶν σχέσεων τῆς ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸ Συμβούλιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ακαδημία Ἀθηνῶν. Ἐπετηρὶς τοῦ Ἀρχείου τῆς Ἱστορίας τοῦ ἑλληνικοῦ δικαίου, τεῦχος 2. 1949. Ἀθῆναι 1949: *Αἰκατερίνης Α. Χριστοφιλοπούλου*. Ἡ Σύγκλητος εἰς τὸ Βυζαντινὸν κράτος.—Εἰσαγωγή, ὄρολογικά, συγκρότησις τῆς Συγκλήτου, καθήκοντα αὐτῆς καὶ ἡ θέσις τῶν συγκλητικῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ταῖς κρατικαῖς ὑπηρεσίαις καὶ τῇ νομοθεσίᾳ (σελ. 150).

Θεοδώρου Σύδη, Ἀνθράξ ὁ Κρήτης, ὁ πρῶτος κανονογράφος. Ἀθῆναι 1949 (σελ. 7-13).

Τοῦ αὐτοῦ, Τὸ θεματικὸ ἀντικείμενον στὴν α' φάσιν τῶν ἁματικῶν κανόνων. Ἀθῆναι 1949 (σελ. 3-22).

Ἡ Καινὴ Διαθήκη. Ἐγκρίσει τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ τῆς Δ. Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἀθῆναι. Ἐκδόσις Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «Ζωῆ». Μικκῦλον σχῆμα («τῆς τοσέπης») εὐχρηστότατον ἐπὶ λεπτοτάτῳ χάρτῳ.

Νικολάου Β. Τωμαδάκη, Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἡμῶν ποίησις καὶ ἡ συμφωνία αὐτῆς πρὸς τὸ δόγμα καὶ τὰ κείμενα τῶν Γραφῶν. Ἀθῆναι, τύποις Παπασπύρου. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ Περιοδικοῦ «Ἀθῆνᾶ» 1949 (σελ. 27).

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ἱερὰν Μητρόπολιν Δημητριάδος ἐνεγράψαμεν τοὺς ἱερεῖς Ἀπόστολον Παχίον καὶ Ἰωάννην Πρασσάν.—*Ἱερὰν Μητρόπολιν Παραμυθίας καὶ Φιλιατῶν* ἐνεγράψαμεν τὸν ἱερέα Ἰωάννην Δουγιάν καὶ ἀπεστέλλαμεν φύλλα ἀπὸ 1-1-49.—*Ἱερὰν Μητρόπολιν Μαντινέας καὶ Κυνουρίας* ἡ διὰ τὰς προκηρῶσεις ὀφειλὴ σας ἀνέρχεται εἰς 29.000 δραχμάς.—*Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον Ἱ. Ν. Ἁγίου Κωνσταντίνου Μπαφίου Καρατζᾶ Πόρου* διεύθυνσις ναοῦ ἐτακτοποιήθη.—*Ἐκκλησιαστικὴν Ἐπιτροπὴν Ἱ. Ν. Ἁγίου Γεωργίου Ὀλύμπου* ἐλάβομεν τὰς συνδρομὰς τοῦ ναοῦ Ἁγ. Γεωργίου διὰ τὰ ἔτη 1948 καὶ 1949 καὶ εὐχαριστοῦμεν ἀπόδειξις ἀπεστάλη ταχυδρομικῶς.—*Κύριον Δημ. Μῆτρον, Καστοριᾶν* ἐν τὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐπανηλειμμένη ἀλλαγὴ τῆς διευθύνσεώς σας ἐπιβάλλει ἐκάστοτε εἰς τὸ περιοδικὸν προσθέτους δαπάνας. Πᾶσα ἐφεξῆς μεταβολὴ δέον ἀπαραιτήτως νὰ συνοδεύεται μὲ 300 δραχμάς.—*Δίδου Ἰωάν. Μαρίνου, Καλιβία—Εὐβοίας καὶ Κωνσταν.*—*Ἀγ. τωσινάδην, Φωκαίαν—Χαλκιδικῆς* ἐνεγράφητε. Οὐδεμίαν εἰδοποίησιν εἶχόμεν ποτε παρ' οὐδενὸς περὶ τῆς χειροτονίας σας. Ἀπεστάλησαν φύλλα ἀπὸ 1-1-49.—*Ἱερομόναχον Γεννάδιον Σταυρουλάκη*, Ἱερὰν Μονὴν Ἀγκαράθου—Πεδιάδος—Ἡρακλείου διεύθυνσις σας ἐτακτοποιήθη. Τὸ φύλλον ἀπεστέλλετο τακτικῶς μέχρι τοῦδε εἰς προηγουμένην διεύθυνσιν σας, διότι δέν μας ἔχετε εἰδοποιήσει περὶ τῆς μεταθέσεώς σας. *Αἰδ. Γεωρ. Παπαθανασίου*, Ἀδωνάριον—Εὐβοίας διεύθυνσις σας ἐτακτοποιήθη.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Προκήρυξις Ὑποτροφιῶν

Προκειμένου ἢ Σχολῆ τῶν Ἱεροκηρύκων, Ἐξομολόγων καὶ Κατηχητῶν νὰ προσλάβῃ διὰ τὸ ἐπόμενο σχολικὸν ἔτος (1949-50) εἴκοσι (20) ὑποτρόφους, καλοῦνται οἱ βουλόμενοι νὰ φοιτήσουν εἰς ταύτην πτυχιοῦχοι Θεολόγοι, κληρικοί ἢ λαϊκοί, ὅπως ὑποβάλουν μέχρι τέλους Ἰουλίου ἐ. ἔ. εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν (Ἀθῆναι—ὁδὸς Φιλοθέης 19) αἴτησιν μετ' ἀντιγράφου τοῦ πτυχίου καὶ βραχέος βιογραφικοῦ σημειώματος.

Τὰ ἔξοδα διδασκαλίας, διαμονῆς καὶ διατροφῆς θέλει καταβάλλει ἐξ ὀλοκλήρου ἢ Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰουνίου 1949.

(Ἐκ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας)

ΠΑΡΤΗΜΑ

ΚΛΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙΚΡΙΜΑΤΑ

Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆ Ἀθηνῶν

- [1] *Πρὸς τὸν Ἀρχιμ. Δωρόθεον Χλαμίδα*
Ἀγνώστου διαμονῆς

Καλοῦμέν σε ὅπως ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τὴν 10ην Αὐγούστου ἐ. ἔ., ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 12ην μ., ἵνα δικασθῆς δι' ἣν κατηγορίαν ἀπελογήθῃς ἐνώπιον τοῦ ἐκτελέσαντος χρῆν ἀνακριτοῦ Ἀρχιμ. Παναρέτου Τοπαλίδου.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι δὲ ὅτι, ἂν μὴ ἐμφανισθῆς τῇ ὡς ἄνω τε ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ, θέλεις δικασθῆ ἐρήμην.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7ῇ Ἰουλίου 1949

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου
† Ὁ Ταλαντίου Βασίλειος

- [1] *Πρὸς τὸν Ἀρχιμ. Ἰάκωβον Δεληγιαννάκη*
Ἀγνώστου διαμονῆς

Καλοῦμέν σε ὅπως ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τὴν 10ην Αὐγούστου ἐ. ἔ. ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 12ην μ., ἵνα δικασθῆς δι' ἣν κατηγορίαν ἀπελογήθῃς ἐνώπιον τοῦ ἐκτελέσαντος χρῆν ἀνακριτοῦ Ἀρχιμ. Φιλήμονος Ζέη.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι δὲ ὅτι, ἂν μὴ ἐμφανισθῆς τῇ ὡς ἄνω ἡμέρᾳ τε καὶ ὥρᾳ, θέλεις δικασθῆ ἐρήμην.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7ῇ Ἰουλίου 1949

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου
† Ὁ Ταλαντίου Βασίλειος

- [1] *Πρὸς τὸν Ἱερομόναχον Ἰουστίνον Διόνταν*
Ἀγνώστου διαμονῆς

Καλοῦμέν σε ὅπως ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τὴν 10ην Αὐγούστου ἐ. ἔ., ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 12 μ., ἵνα δικασθῆς δι' ἣν κατηγορίαν ἀπελογήθῃς ἐνώπιον τοῦ ἐκτελέσαντος χρῆν ἀνακριτοῦ Ἀρχιμ. Παναρέτου Τοπαλίδου.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι δὲ ὅτι, ἂν μὴ ἐμφανισθῆς τῇ ὡς ἄνω ἡμέρᾳ τε καὶ ὥρᾳ, θέλεις δικασθῆ ἐρήμην.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7ῇ Ἰουλίου 1949

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου
† Ὁ Ταλαντίου Βασίλειος

- [1] *Πρὸς τὸν Διάκονον Ἰάκωβον Κονταξῆ*
Ἀγνώστου διαμονῆς

Καλοῦμέν σε ὅπως ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τὴν 10ην Αὐγούστου ἐ. ἔ., ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 12ην μ.,

ίνα δικασθῆς δι' ἡν κατηγορίαν ἀπελογήθῃς ἐνώπιον τοῦ ἐκτελέσαντος χρέη ἀνακριτοῦ Ἀρχιμ. Ἐπιφανίου Καλαφάτη.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι δὲ ὅτι, ἂν μὴ ἐμφανισθῆς τῇ ὥς ἄνω ἡμέρᾳ τε καὶ ὥρᾳ, θέλεις δικασθῆ ἐρήμην.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6ῃ 'Ιουλίου 1949

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου
† Ὁ Ταλαντίου Βασίλειος

Ἱ. Μητρόπολις Γυθείου καὶ Οἰτύλου

[1] Πρὸς τὸν Ἱερέα Ἀλέξ. Γρ. Μερτέβην
Ἀγνώστου διαμονῆς

Καλοῦμέν σε δυνάμει τοῦ Νόμου 5383]32 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων», ὅπως τὴν 10ην Αὐγούστου ἔτους 1949, ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 10 π. μ. ἐμφανισθῆς ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου ἡμῶν, ἵνα δικασθῆς ἐπὶ ταῖς ἀποδιδόμεναις σοι κατηγορίαις.

Προσεπιδηλοῦμεν δέ σοι ὅτι, ἂν μὴ ἐμφανισθῆς κατὰ τὴν ἄνω ἡμέραν καὶ ὥραν, θὰ δικασθῆς ἐρήμην συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 126 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου.

Ἐν Γυθείῳ τῇ 1ῃ 'Ιουλίου 1949.

† Ὁ Γυθείου καὶ Οἰτύλου Δημήτριος

[1] Πρὸς τὸν Ἱερέα Ἰωάννην Γαϊτάνην
Ἀγνώστου διαμονῆς

Καλοῦμέν σε δυνάμει τοῦ Νόμου 5383]32 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων», ὅπως τὴν 10ην Αὐγούστου ἔτους 1949, ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 10 π. μ. ἐμφανισθῆς ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου ἡμῶν, ἵνα δικασθῆς ἐπὶ ταῖς ἀποδιδόμεναις σοι κατηγορίαις.

Προσεπιδηλοῦμεν δέ σοι ὅτι, ἂν μὴ ἐμφανισθῆς κατὰ τὴν ἄνω ἡμέραν καὶ ὥραν, θὰ δικασθῆς ἐρήμην συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 126 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου.

Ἐν Γυθείῳ τῇ 1ῃ 'Ιουλίου 1949

† Ὁ Γυθείου καὶ Οἰτύλου Δημήτριος

[1] Πρὸς τὸν Ἱερέα Ἀντώνιον Πλαγιαννάκον
Ἀγνώστου διαμονῆς

Καλοῦμέν σε δυνάμει τοῦ Νόμου 5383]32 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων», ὅπως τὴν 10ην Αὐγούστου ἔτους 1949 ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 10 π. μ. ἐμφανισθῆς ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου ἡμῶν, ἵνα δικασθῆς ἐπὶ ταῖς ἀποδιδόμεναις σοι κατηγορίαις.

Προσεπιδηλοῦμεν δέ σοι ὅτι, ἂν μὴ ἐμφανισθῆς κατὰ τὴν ἄνω ἡμέραν καὶ ὥραν, θὰ δικασθῆς ἐρήμην συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 126 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου.

Ἐν Γυθείῳ τῇ 1ῃ 'Ιουλίου 1949

† Ὁ Γυθείου καὶ Οἰτύλου Δημήτριος

Ἱ. Μητρόπολις Δράμας

[1] Πρὸς τὸν Ἱερέα Ἀναστάσιον Καραναστάσην,
τέως ἐφημέριον Εἰσοδίων Θεοτόκου Δράμας,
καὶ νῦν ἀγνώστου διαμονῆς

Καλεῖσαι, ἵνα ἐμφανισθῆς ἀνταπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῇ 6ῃ Σεπτεμβρίου 1949, ἡμέρᾳ Τρίτῃ καὶ ὥρᾳ 11 π. μ., ὅπως δικασθῆς ὡς κατηγορούμενος ἐπὶ ἀποβολῇ τοῦ ἱερατικοῦ σχήματος καὶ ἐπὶ σκανδαλώδει βίῳ, περὶ ἧς κατηγορίας ἐκλήθης εἰς ἀπολογία.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι ὅτι, ἂν μὴ ἐμφανισθῆς τῇ ὡς ἄνω ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ, θέλεις δικασθῆ ἐρήμην.

Δράμα τῇ 8ῃ 'Ιουλίου 1949

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου
† Ὁ Δράμας Γεώργιος

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Φθιώτιδος

Διακηρύττομεν, ὅτι, χηρευουσῶν τῶν θέσεων τακτικῶν ἐφημερίων τῶν ἐνοριῶν 1) Παναγίτης, 2) Ἀγ. Τριᾶδος, 3) Λουτσίου, 4) Πύργου τ. δ. Λαρόμνης, 5) Γραμμένης,

6) Καστρίου καὶ 7) Ὀμβριακῆς, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς θέσεις ταύτας καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 47 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200/1940 περὶ ἱ. ναῶν ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ Α. Ν. 807/1945 ὁριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ Α. Ν. 2200 προβλεπόμενα πιστοποιητικά μετὰ σχετικῆς αἰτήσεώς των.

Ἐν Λαμίᾳ τῇ 21 'Ιουνίου 1949.

† Ὁ Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος

— Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἀρθρον 47 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200/20 περὶ ἱ. ναῶν, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ Α. Ν. 807/1945, κηρύσσομεν χηρευούσας τὰς κάτωθι ἐνορίας τῶν ὑπερβάτων τὸ 70 ἔτος τῆς ἡλικίας τῶν ἐφημερίων 1) Μεγ. Κάψης, 2) Ἀνύδρου, 3) Βαρδαλῆ, 4) Ἀγ. Κωνσταντίνου Λοκρίδος, 5) Κόμνηνας, 6) Σφακάς καὶ 7) Ἀγνάντης καὶ προσκαλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα ὑποψηφίους, ὅπως ὑποβάλωσι ἡμῖν αἰτήσιν μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ Α. Ν. 2200 προβλεπομένων πιστοποιητικῶν.

Οἱ ἐκλεγόμενοι θὰ ἐγκατασταθῶσιν εἰς τὴν ἐνορίαν των μετὰ τῆς ὑπὸ τῶν νῦν ἐφημερίων συμπλήρωσιν τοῦ 75 ἔτους τῆς ἡλικίας των, φοιτῶντες ἐν τῷ μεταξύ εἰς τὸ Ἱερατικὸν Φροντιστήριον.

Ἐν Λαμίᾳ τῇ 22 'Ιουνίου 1949.

† Ὁ Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος

Ἱ. Μητρόπολις Κορινθίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ περὶ ἱ. ναῶν καὶ ἐφημερίων Ἀναγκ. Νόμου 2200/40, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι τὰς κενὰς ἐφημεριακὰς θέσεις τῶν ἱερῶν ναῶν Ἀγίας Μαρίνης Βέλλου καὶ Ἀγίου Κωνσταντίνου Μάρκασι, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἑθθέντος νόμου ὁριζόμενα πιστοποιητικά προσόντων.

Ἐν Κορίνθῳ τῇ 27 'Ιουλίου 1949.

† Ὁ Κορινθίας Μιχαήλ

Ἱ. Μητρόπολις Μαντινείας καὶ Κυνουρίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ «Περὶ ἱ. ναῶν καὶ ἐφημερίων» νόμου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι τὰς κενὰς θέσεις ἐφημερίων τῶν ἱερῶν ἐνοριακῶν ναῶν:

1) Ἀγ. Γεωργίου—Παρθενίου, 2) Κοιμ. Θεοτόκου—Ἐπισκοπῆς—Τεγέας, 3) Ἐγέρσεως Λαζάρου—Μάρκας, 4) Ζωοδ. Πηγῆς—Ἀγ. Βασιλείου—Κυνουρίας, 5) Τιμίου Προδρόμου—Καλπακίου, 6) Κοιμ. Θεοτόκου—Γαρέας—Τεγέας, 7) Ἀγίας Παρασκευῆς—Ἀγαλι, 8) Ἀγ. Βασιλείου—Παραλ.—Ἀστρους καὶ 9) Ἀγ. Νικολάου—Ἀστρους, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὁριζόμενα προσόντα.

Ἐν Τριπόλει τῇ 21 'Ιουνίου 1949

† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Πρωκόπιος

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,,
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝ
† Ὁ Σάνθης ΙΩΑΚΕΙΜ
† Ὁ Ζακύνθου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου, Ἀκαδημαϊκός

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Π. Σ. ΜΑΝΩΛΕΪΣΣΗΣ

Τύποις «Φοῖνικος» Λεωνόπου 4